Թիւ 139 — 13 / 25 Մայիս 1897 — 23 Զիլհիճէ 1314 — ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ

Նամակ կամ որ եւ իցէ զրուցթիւն պէտք է ուղղել Առ Խմբագրութիւն

ՄԱՍԻՍ ՕՐԱԳՐՈՅ

Կ. ՊՈԼԻՍ ՂԱԼԱԹԻԱ, Համտի Բաշա խան Օսմ. նախկին Պանքայի փողոց, Թիւ 2

Direction du Journal "MASSIS"
Galata, CONSTANTINOPLE

Les annonces sont reçues aux Bureaux du journal

ՄԱՍԻՍ

ԼՐԱԳԻՐ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան	դրկն. արժ.	75
» »	Վեցամսեայ	» »	40
Գաւառներու »	Տարեկան	» »	100
» »	Վեցամսեայ	» »	50
» »	Եռամսեայ	» »	25
Օտար երկրի »	Տարեկան	ֆրանք	[illegible]
Ռուսիոյ »	»	ռուբլի	10

Դրամի փոխարէն փոստային փայլ կընդունուի. 115 զրուշի փոխանակ 100 զրուշի հաշուով:

10 ՓԱՐԱ — ԱԶԳԱՅԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ — **10 ՓԱՐԱ**

ԵՐԶՆԿԱՅԻ ՀԱՄԱՐ

Անոնք որ չարաթ օր կարդացին Երզնկայի վրայ մեր տուած տեղեկութիւնները, անկարելի է որ չհամակրեցան այդ քաջին որ իր մէկ ճարտարութեան շնորհիւ 1500 տուն կ'ապրեցնէ քաջաքին մէջ և քանի մը հարիւր չբոլկայ գեղերը։ Մուրացկանութիւնը անծանօթ է Երզնկացիին. ամէնէն անճարակը կրնայ վաստակիլ և ամէնէն ծոյլը քիչ մը չարժելով կրնայ Մանուսայի շնորհիւ հայ մը ձեռք ձգել։

Այս պահուս մի՛ կարծէք թէ, Երզնկացին յուսահատ է տնտեսական տագնապին պատճառաւ։ Մանածի վաճառականները իրենց գործերը սկսած են և մանուսագործութիւնը իր շարժումը։ Երզնկայի դաշտին մէջ ցորենը շատ աժան է բաղդատմամբ բոլոր շրջակայ գաւառներուն և Երզնկացին իր հայը այսպէս աժան ձեռք բերելէ յետոյ՝ ուրիշ բանի վրայ չի խորհիր եթէ ոչ իր արհեստները վերականգնանցնել։

Սակայն մեր, Պոլսոյ մէջ բնակողներուս վրայ պարտականութիւն մը կայ Երզնկային օգնելու։ Մենք կ'առաջարկենք ամէնէն գործնական ու ամէնէն դիւրին միջոցները. և կը յուսանք որ այս գաղափարը մեռած տառ չի մնար։

1. Մանուսագործութեան համար. — Պէտք է գիտնալ որ Երզնկայի վերջին տարիներու մէջ սկսաւ շատ աղով կերպով մրցիլ Արաբկիրի, Ակնի, Ամասիոյ, Խարբերդի հետ. որովհետև նախ որ կը ջանար անեղծ ապրանք հանել (*), երկրորդ՝ ամէն տարի տեսակները կը փոփոխէր, գոյներու և նորաձեւութեան այլազանութիւն մը պահպանելով որ կ'ապահովէր իր արտադրած ապրանքի սպառումը։ Միւնոյն ատեն պէտք է գիտնալ որ Երզնկա՝ Մարզուանի, Ամասիոյ և ուրիշ ասոնց նման քաղաքներու վաճառականական հանգամանքները չունի։ Այս վերջիններու մէջ գերամագլխի տէր վաճառականը կամ նոյն իսկ մանածավաճառը կրնայ իր ափին մէջ հաւաքել ահագին քանակութեամբ գործուած ապրանք ու զայն՝ տարուան մէկ որոշ եղանակին՝ ծախել մօտակայ տնավաճառի մը մէջ. այսպէս կընէ Մարզուանցին Զանդրի (Գաթամունի) տնավաճառին մէջ։ Որովհետև Երզնկայի ստիպուած է տեղին վրայ կամ շրջականները և խանութի միջոցաւ սպառել իր ապրանքը, բնականաբար այնչափ կարտադրէ որքան թոյլ տան իրեն երկրին տնտեսական պայմանները։ Արդ, կարելի է Երզնկայի մանուսագործութեան և ուրիշ գործուածներու զարկ մը տալ եթէ Պոլսոյ մէջ մանաճիւղ մը բացուի այդ նպատակով։ Երզնկայի մէջ այս պահուս շատ աղով են խաւլուներ և փանթալոնցուներ գործելու մէջ։ Պրուսայի այն խաւլուն որ հոս 6 զրշ. կը ծախուի, Երզնկայի միւնոյն խաւլուն կրնայ չորսի ծախուիլ։ Ամառուան համար ընտիր և այլազան բանդալոնցուներ, ճաքէթցուներ եւն. կրնան աղով կերպով մրցիլ Եւրոպական նմանօրինակ արտադրութեանց հետ։ Իսկ Երզնկայի դեղեցիները, որով սենեակի բազմոցները, սեղանները, պատուհաններու ներքին վարագոյները եւն. կը ծածկեն, կրնան Պոլսեցիի ճաշակը գոհացնել։ Ասոնցմէ յետոյ կուգայ Մանուսան, որ ոչ միայն կրնայ Պոլսոյ մէջ բնակող գաւառացիին գոհացում տալ, այլ կը հայթայթէ ընտիր գիշերազգեստի կտորներ ամէն ճաշակի յարմար։ Արդ, գերամագլխիս մը պէտք է, Պոլսոյ հրապարակին վրայ այդ ապրանքները ցուցադրելու (Exposer) համար։ Իրաւ է որ Ակնցի, Աբարկիրցիները այդ փորձը ըրին, բայց ինչ կերպով, խանի մը մէկ անկիւնը քաշուած՝ ցուցադրելու և հասարակութեան աչքին զարնելու ամէն միջոցներէ զուրկ։ Այս տարի այս սիւնակներու մէջ գրեցինք թէ Ռուսիոյ վաճառականութիւնը Պոլսոյ մէջ զարգացնելու համար, Ռուսերը խորհած են նոր միջոցներ ձեռք առնել. այսինքն Ղալաթիոյ ու Պոլսոյ կողմ մեծ վաճառատուններու մէջ, ապրանքի ահագին մթերքներ ընդարձակ տարածութեան մը վրայ ցուցադրել և նախ զոհողութիւններով՝ կամաց կամաց հասարակութեան համակրութիւնն ու համարումը վաստկիլ։ Մերինները առանց այսքան խոշոր զոհողութիւններու կընան երկու երեք աչքի զարնող տեղերու մէջ այդ ցուցադրութիւնը ընել և տեղական միջոցներ ձեռք առնել, ապրանքը ծանօթացնելու համար։ Մենք կը յուսանք որ Հայ ժողովուրդը մասնաւորապէս պիտի քաջալերէ այս տեսակ ազգային արհեստագործութիւն մը։ Գալով գերամագլխի ապահովութեան, առնուած ապրանքը նախ որ իրենց ձեռքին մէջ գրաւական մ'է. ընկերութիւնը երկու երեք և աւելի ամիսներ պայմանաժամով ու պզտիկ կանխավճարով կրնայ ապրանքի մեծ մթերք մ'ունենալ ու անոր սպառումին համեմատ գործերը հետզհետէ ճոխացընել։

Ապահովապէս այս տեսակ գործ մը 100ին 10—15 շահ մը կը թողու, որ լաւագոյն է պանքայի մը 2—3 առ. 100 շահէն. իսկ հակառակ պարագային երբ գործը չաղողի, 100ին 10—15 վնասով մը կարելի է մէջէն ելնել։ Ամէն պարագայի մէջ հայ վաճառականութեան ու դրամագլխին պատիւ բերող փորձ մ'է այս, զոր ջերմագին կը յանձնարարենք։

Երզնկայի Լոբժարանները.— Կարելի չէ մոռնալ այս հաստատութիւնները որ առաջդիմութեան համար կենսական պայմաններ են։ Երզնկացին ասկէ առաջ ընկերական և եղնիկեան անունով բարձրագոյն նախակրթարաններ պահած է։ Ասոնցմէ ելնող աշակերտներէն երեքը այսօր Վենետիկի Մուրատ Ռափայելեանին մէջ կը պատրաստուին և ուրիշ մը Նանսիի մէջ։ Երզնկացին մեծ զոհողութիւններով պահած է իր այս վարժարանները և դանուած են հոն այնպիսի վաճառականներ, ինչպէս Տ. Ստեփանեան, Լեփեան, Դոպարոսեան որ վարժարանի գոյութիւնը ապահովելու համար, քանի մը տարի իրարու վրայ իրենց քսակէն 50ական ոսկի զոհած են, պաղպանէներ պահելով դպրոցին մէջ. այսինքն աղքատ տղային համար տարեկան 2½ ոսկի վճարելով 40ի չափ պաշտպանեալներ պահած են վարժարանին մէջ։

Հիմա որ անձնուէր ու կարող ուսուցիչներու ձեռքով, չափազանց զոհողութեամբ վերաբացուած է այդ վարժարանը, Երզնկացին կը դողայ՝ խորհելով որ իր նիւթական կացութիւնը թոյլ պիտի չտայ իրեն վարժարանը շարունակելու։ Ուստի մենք կառաջարկենք որ—անոնք որ այս տողերը կարդալէ յետոյ համակրեցան Երզնկայի—յանձն առնեն այդ Եղնիկեան դպրոցին մէջ մէկ մէկ պաշտպանեալ ունենալ։ Իրենցմէ ո՛չ ուտելիք կուզուի. ոչ հագնելիք, ոչ գրքի, թղթի ստակ, այլ տարեկան երկու ոսկի մէկ պաշտպանեալի համար։ Պաշտպանեալը պիտի ըլլայ աղքատին զաւակը՝ տեղացի որբը։ Ու եթէ այս կերպով քառասուն տղայ պաշտպանուի՝ դպրոցի պիտանէն գրեթէ կ'ապահովուի։ Դպրոցին ընթացքն է վեց տարի, որով ամէն պաշտպան իր պաշտպանեալին համար վճարած կըլլայ ընդ. ամէնը 12 ոսկի վեց տարուան մէջ, ապահովելով անոր տեղական լաւ կրթութիւն մը։

Շատեր տեսանք որ հոս աղնուօրէն որբեր որդեգրեցին և յանձնեցին Պէրպէրեան վարժարանի տարեկան 15 ոսկի կիսամսեայով։ Այս շարժումը գնահատելի է և մենք ուրիշ անգամ առիթ պիտի ունենանք անոր վրայ ծանրանալու։ Ուրեմն եթէ այս տեսակ աւելի մեծ զոհողութիւններու քով աւելի պզտիկներ կը սպասենք գաւառի մը համար, իրաւունք ունինք։ վասն զի 15 ոսկի վճարողին քով՝ կը յուսանք թէ 2 ոսկիի համեստ վճարում մը շատ մը քսակներու մատչելի է։ Այս պարագայի մէջ դրամի մատակարարութիւնը չափազանց ապահով ձեռքերու մէջ կանուի և ուղղակի կը կատարուի Պոլսէն Երզնկա։ Գ. Ա.

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ «ՄԱՍԻՍ»Ի

Խմբագիր Տէր

Մարտ 5 ամսաթիւ Մասիսի «Լճացումը Ազգ. գործերու մէջ» առաջնորդող յօդուածը, որու մէջ մասնաւորապէս չեշտուած էր Միաց. Ընկ. տնօրէնութեան բռնած անհոգ ընթացքը Մշոյ վարժարաններուն հանդէպ, ընթացք մը որ մ'նաւանդ վերջին չորս տարիներու մէջ զինեմոլ ու իր գործէն չհասկցող անձ մը քաջալերեց մեռցընելու մեր գաւակներու դաստիարակութեան գործը, մեծ ազդեցութիւն ըրաւ քաղաքիս ժողովրդին վրայ. կարծես մեր սրտէն կը խօսէիք։

Ի՞նչ հարկ հոս մէկիկ մէկիկ յիշել այն արգահատելի վիճակը որու մէջ ինկած էր Մշոյ վարժարանը վերջին տարիներու մէջ։ Մեղքը չէ՞ր արդեօք Ընկ. դրամին, որ ժողովրդի 10 վարաներովը հաւաքուած էր, փճանալ պարապ տեղը։ Ո՞ւր էր այն փայլուն վարժարանը որ ընտիր աշակերտներ հաւաքուց. Ի՞նչ ողորմելի վիճակի մէջ ձգեցին զայն այնքան երկար տարիներ։ Միթէ՛ նուազ բողոքեցինք, նուազ գանգատներ գրեցինք ընկերութեան տնօրէնին կամ տնօրէն խորհրդին։ Ի՞նչ արժէք ունեցան անոնց ամէնքը. շատ անգամ ոևէ անձի մը մէկ խօսքը կը բաւէր մեր գանգատները ոչնչացնելու։ Վարչական ի՞նչ դրութիւն է այս մենք չհասկցանք։

Եւ այս պահուս երբ՝ լ իր վարժարանները գոցեց Միաց. Ընկերութիւնը, երկար ատեն անօգուտ տեղ իր դրամը վատնելէ վերջ, այս պահուս իսկ վարժարանի թանգարանին գրքերը, սանուց ընկ. գրքերը կը ծախուին, կը գործածուին ու մնացածն ալ ընկ. տնօրէնին հրամանին վրայ առանց կանոնաւոր հաշուետուութեան կը յանձնուին Առաջնորդարանի։

Ասկէ զատ պատմեմ պզտիկ պատմութիւն մը։ Անցեալներ շուկայի մէջ հանդիպեցայ օտարական երիտասարդի մը. հարցուցի՞ր տեղացի ես. — Դատուանցի եմ և այն տեղի Միաց. Ընկ. դպրոցի դասատուն։ Զարմացայ. վրան գլուխը կտրտած, կուրծքը բաց, ոտքերը համարէ բոբիկ ու դասատու...։ Պատմեց իր պատմութիւնը. «Մուշ եկած եմ ամսականներս գանձելու համար։ 1894 մայիս 1էն մինչեւ 1896 մայիս 1 պահանջ ունիմ. շատ աղաչեցի, թախանձեցի, բան մը չվճարեցին ինծի։ Հիմա եկած եմ գոնէ առնելիքներէս մաս մը գանձելու համար։» Երիտասարդը Քաղ. Ժողովին կը դիմէ. ասոնք ալ շատ դժուարութեամբ հազիւ մէկ մէջիտ կառնեն ընկ. դպրոցներու նախորդ տնօրէնէն ու կը յանձնեն խեղճին։ Արդ, Դատուանէն հոս երկու օրուան ճամբայ է ոտքով և երկու մէջիտ ծախք կըլլայ երթալ գալու համար։ Խեղճ երիտասարդը մէկ մէջիտ ստացաւ...։

Արդեօք ընկերութիւնը վճարա՞ծ է իր պաշտօնեաներու ամսականը։ Եթէ վճարած է որո՞ւ կոկորդը անցած են ասոնք։ Հարցուցէք՝ զոր ձեր և ընկ. տնօրէն խորհրդի ուշադրութեանը կը յանձնենք։

Մուշ. 8 Ապր. 1897 ***

ՍԻՐՏԸ ՈՒ ՄԻՏՔԸ

(ՆՈՐՈՒԱՅ)

Մինչեւ երեսուն տարեկանին ատած էր կիները, հեգնօրէն, առանց դատողութեան։ Կնոջ համար ունենալիք գաղափարները շատ տկար եղած էին և ինք, մինակ՝ աշխարհի մէջ, կանուխէն ճանչցած ապրուստի կարօտը՝ չէր ուզած կամ չէր կրցած ուզել կենակից մը ընտրել իրեն, իր մտքին մէջ, իր յառեւոս գաղափարներովը, կինը կեանքի բեռ մ'ենթադրելով։

Բայց յանկարծ փոխուած էր միտքը, երբ օր մը հարսնիքի մը ներկայ գտնուեցաւ։ Հիմայ, ապագային վրայ վստահ, վերջապէս ինքզինքը փայլուն ցուցնելու տենչովը այրած, սկսած էր կինը փախչող ուրուականի մը պէս հալածել։ Ուրիշ իտէալ մը կը ծնէր իրեն համար. սիրուն, բայց շատ սիրուն կին մ'ունենալ որ սիրէր զինքը, չսէր, թող տալով իրեն որ ուզածին պէս. կրցածին չափ սիրէ զայն և ինք երջանիկ, իր կնոջ սիրոյն վստահ և ամբողջովին անձնուէր անոր։ Եւ երբեմն իր վաճառականի պզտիկ խանութին մէջ, ինքնին կը հարցնէր թէ պիտի կրնա՞ր գտնել արդեօք այն կինը որու երազովը կը տոչորուէր, ալ օրէ օր անդիմադրելի պէտքը զգալով անոր։

Օ՜հ, գտաւ զայն։

Այնքա՜ն սիրուն էր, այնքա՜ն սիրուն Զապէլ որու ի տես շուարեցաւ, այլայլեցաւ, ուրախութենէն ցատկեց և ձեռքը աղջկան ձեռացը մէջ դնելով գոչեց անոր մօրը։

—Ի՛մս է, լմնցա՛ւ...

* * *

Եւ այսպէս է որ նոր կեանք մը սկսաւ Տիրանի համար, գարնան առաջին օրերուն հետ։

Նախ, իր մէջ, ինչպէս երազի մը մէջ, զգաց տարօրէն զգայնութիւնը կանացի այն սիրոյն որ այնքան հեշտին կը թուէր իրեն, տարսուռներով լեցուն իր երիտասարդ ամուսնոյ համբոյրներուն տակ։ Մինչեւ այն ատեն դեռ չսիրած, նոր ճիգեր կընէր իր սիրոյն հպատակեցնելու այն տաք սիրոյն որ կը բորբոքէր, որ կը լայնար օրէ օր։ Առաջ, գործի մարդ, կեանքը ատող մարդ, հիմա բանաստեղծական կըլլար, սիրահարի ձեւեր կառնէր. ուզելով թքել ամէն ինչ, մոռնալ իր գործն ալ, ինքզինքն ալ, միայն Զապէլը մտածելու և անով ապրելու համար։

—Իր սիրտը, այսպէս յանկարծ դարձուած, իր զգայարանքները կարթնցնէր և իր երիտասարդ մտքին մէջ, փափաքը կուտնեար, առանց դատողութեան, բուրմունքէ գինովցածի մը պէս, թողել ինքզինքն չապրուած և չուսումնասիրուած սիրոյ մը մգձաւանջին մէջ։

Այ հիմա երջանիկ էր, իր երջանկութեանը մէջ եսասէր, իր կնոջ տէրն փոխարինուած, բայց անոր դերը, անոր ըզձանքները ու բաղձանքները սահմանելու անկարող։

Բայց ի՜նչ փոյթ երբ երջանիկ էր ինք... Ամէն կիրակի, երբ թեւ թեւի, քաղաքէն դուրս, կերթային պտտելէ, մինակ, Շիշլի որակներուն վրայ և կամ մոռցուած սրճարանի մը անկիւնը նստել, ինչ բառեր էին անոնք զորս կըսէին իրարու, իրարմով գինովցած։ Տիրան իր պատանեկութիւնը կը պատմէր և կը խնդային գրեթէ այն անմտութեանց վրայ զորս ըրած էր ինք. յետոյ Զապէլ կ'սկսէր իրենը, կարծես շարունակութիւնն իր ամուսնոյն պատմութեան, այնքան միամի՛տ, չապրուած կեանքի մը լայն գոյներով զոր կանացի արուեստով մը կը հիւսէր սակայն Տիրանի հաճելի ըլլալու համար։ Թռչնոյ մը ոստոստումը կը խնդացնէր զիրենք և սիրաբանող պատանիներու պէս, ատեն ատեն իրարու երես կը նայէին աչքերնին իրարու մէջ ընկղմած.

—Կը սիրե՞ս զիս...

—Կը սիրե՞ս զիս...

Յետոյ, մութին հետ, կը դառնային տ'ը, թեւերնին աւելի սեղմելով, վախնալով որ մի գուցէ զատուին իրարմէ, ամապարելով ժամ մ'առաջ տուներնին հասնելու որ կը հեռանար, դեռ չհաւատալով թէ իրենք հեռացած էին այնքան հեշտին վայրկեանի մը մէջ։ Զապէլի ամէն մէկ հեւքը որ յոգնութեան նշան էր, Տիրանի սիրտը կը բարախեցնէր.

—Յոգնեցա՞ր. հոգիս...

Եւ տուն կը մտնէին, ուրա՞խ, երջանիկ, միա մինակ այն տան մէջ ուր ամբողջ աշխարհ մը կար, ինքզինքնին իրարու թեւերուն մէջ մոռնալու համար...

* * *

Բայց այս կեանքը, երկար չտեւեց պէս-պէս։

Երջանիկ ժամանակը անցաւ, ծառերը դեղնեցան, տխուր ժամանակը եկաւ, ծառերը տերեւաթափ եղան։

* * *

Ցերեկ մը, ճաշած ատեն, այնպէս թուեցաւ իրեն թէ կը ձանձրանար այս կեանքէն։ Ասիկա հոգեկան մեծ կերպարանափոխումն էր զոր ամուսնացեալները կ'զգան իրենց մէջ երջանիկ օրերէն յետոյ։ Եւ աչերը պնակին յառած, թող տուաւ որ գաղափարներն անցնին իր գանկին տակ։ Սիրոյ մէջ ինքզինքը պահ մը կորսնցնող այդ մարդը սկեպտիկ մը կըլլար յանկարծ, կսկէր բաղդատութեան դնել իր առջի և արդի կեանքը։ Թերեւս, իր տեղը ուրիշ մը պիտի ժպտէր իր ըրածին, բայց Տիրան գոհ եղաւ այսպէս, սիրտը բողոք մը չբրաւ այն զգացմանց դէմ որոնք իր ամուսնութեան օրէն ի վեր խեղդած էին առաջինները և որոնք կը ծնէին նորին։

Ահ, երջանիկ էր. կը կարծէր աւելի երջանիկ ըլլալ այսպէս։ Փոխանակ մէկի, ինչպէս սովոր էր, երեք գաւաթ գինի խմեց այդ օր, զգաց թէ աւելի ախորժով կուտէր, և ամբողջ օրը մտածեց այն մտածումներով որոնց մտածած էր։

Եւ այդ օրէն կարծեց թէ նոր փիլիսոփայութիւն մը կը լայնար իր մէջ, մինչդեռ ընդհակառակը, կը կորսցնէր ինքզինքը, իր գաղափարները, իր սիրտը. ա՜հ, որքան ամուսիններ թշուառ կըլլան միակ զգացման մը մէջ, միակ զգացումէ մղուած։ Բայց իր սիրտը իր նախկին հանդարտ վիճակը կը վերստանար, իր աչերը կը բացուէին այն մարմնոյն առջեւ զոր պաշտած

էր օր մ'առաջ, նկարչի մը ակնարկը կը հագնէին անոնք իր պատկերը աւելի մօտէն դիտելու։

Տիրան ուսումնասիրեց, սխալներով, ապուշ մտածումներով լեցուն եզրակացութիւններ ստեղծեց. նախ զգաց թէ Զապէլ իր խտալը չէր եղած. յետոյ գեղեցիկ ալ չգտաւ զայն և դեռ աւելի կարծեց թէ անկիրթ մը էր իր կինը։ Երկարօրէն դիտուած, աքանչացուած պատկերին մէջ իր աչքերը ադի կոտրներ կարծեցին նշմարել և այնպէս թուեցաւ իրեն թէ իր երազը պատրանք մ'եղած էր, յուսախաբութիւն մը, չարչարանք մը...

Տիրան տառապեցաւ։ Ա՛լ անհոգ մ'եղաւ, տխուր մը, շրթներու տաք կիսումները չը յուզեցին ալ զինքը, իր աչքերը իր սրտին մէջ սկսան նայիլ փոխանակ դուրսինը դիտելու։ փափաքներ ունեցաւ վանտեռու այդ կինը որ ինքզինքը կուտար, վանելու այն սէրը որ մինչեւ իր ոտքերուն կը քսկրտուէր, կոխելու այն սիրաը որ կուլար իրեն համար։

—Ի՞նչ ունիս, ի՞նչ կուզես, ըսէ... ի՞նչ ըրի քեզի...

Զէ՛, երբէք չ պիտի կրնար ըսել ինչ որ կզգար, ինչ որ կուզէր. բառերը կը փախէին իրմէ. իր ֆէշ մարդս— սիրտը կը գողնար իր շրթներէն ելնելիք բառերը...

Այն ատեն կռիւները սկսան։ Զապէլ իր անձնուէր կնոջ դերին մէջ ընկճուած, վիրաւորուած, անկիրթ մը կըլլար իրաւ, կը դադրէր խտալ մը ըլլալէ, դուրս տալով այսպէս, ակամայ, զոյն մը որ իրը չէր, ճիշդը չէր, և Տիրան իր տառապանքին մէջ կը յաղթանակէր. սիրտը կը դադրէր սիրելէ և միտքը կսկսէր գործել։

—Ըսէ՛, եթէ չես սիրեր զիս, բայց մի չարչարեր զիս...

—Երբէ՛ք.

—Գնա՛ ուրեմն...

—Երբէ՛ք, կատեմ քեզ... դէշ կերեւնաս աչքիս... չեմ ուզեր, չեմ սիրեր ալ քեզ... երբէք չեմ սիրած քեզ... աղէկ գիտեմ բան մը կայ վրադ զոր կատեմ... չէ՛, չէ՛, պէտք չէ՛ր որ կինս ըլլայիր... պէտք չէր որ ըսէի քեզ թէ կը սիրեմ... ուզածս չե՛ս դու... խաբուեցայ, գնա, գնա՛...

Բայց գիշեր մը չարը անցաւ։ Զապէլ իր աղէկ կնոջ դերին մէջ խորապէս և մահու չափ վիրաւորուած զգաց ինքզինքը. իր ամուսնոյ ամբողջ կեանքը սահեցաւ մէկէն և իր արցունքներուն մէջէն, ինքզինքն երեւակայեց սեւերու մէջ, այրիի լաթերով...

* * *

Եւ կամաց կամաց որոշումը տուաւ. պիտի մեկնէր, պիտի դառնար այդ մսի կտորէն որ այնքան ատեն ապրած էր իր քով, ո՞վ պիտի ամօթէր զինքը, ո՞վ պիտի համարձակէր ըսելու թէ անարժան կինը եղած էր ինք։ Ինք լացող սրտովը աւելի երջանիկ պիտի ըլլար այսպէս, մինակ, այրիի լաթերով, տառապած կիներու ճշմարիտ տիպարը պիտի ըլլար ինք, իր մեծ վշտին մէջ, քաշուած կեանքի մը լեղի հրապոյրներուն մէջ հզօր, ինքզինքին տէրը եղած և բարոյապէս շատ աւելի մեծ այն ամուսնէն որ ինք իր ձեռքով կը նետէր զինքը, իր մայերէն քաշկրտուած անմեղի մը պէս, մոլութեան տղմուտ անդունդը...

* * *

Երեկոյ մը չտեսան զիրար և անկէ վերջ բնա՛ւ...

ԷՍԹԱՆԹԱՄ

ԲԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԿՈՍՏԱՆԴԻՆ ԴԱՀԱԺԱՌԱՆԴԸ.— Մոնիթէօռ կըսէ թէ պահաժառանգ Կոստանդին իշխանը՝ որ ծանր հիւանդ էր՝ հիմա վտանգը անցուցած է։

ԿՐԵՏԷ.—Ապտամբք Նէքքուրայի մէջ յարձակեցան աւստրօ-հունգարական գունդի մը վրայ, որուն կը հրամայէր Եոհնա հարիւրապետ։ Զօրքերը պատասխանեցին ապստամբաց կրակին, որ ցիր ու ցան ըրաւ զանոնք։ Ֆլոֆնկոֆ և Սիրաք Թորբիլոնեւերը երկու առաջատարաւ բռնեցին որ լեցուն էին ռազմամթերքով և ուտեստով։

ՎԵՐՋԻՆ ԿՌԻԻՆԵՐԸ.—Ֆուրքայի կիրճին մէջ ճակատամարտ մը տեղի ունեցաւ անցեալ երեքշաբթի կէս օրէն ժամ մը վերջը։ Կայսերական զինուորք՝ որ Տոմքոսի հելլէնները կը վանէին, խոշոր թընդանօթներով սկսան կրակ ընել։ 10,000 հելլէն հետեւակազօրք կիրճը կը պաշտպանէին. հելլէն բանակին մնացեալ մասը Լամիայի միջ կը նահանջէր։ Ճակատամարտը վերջացաւ դիշերուան ժամ ութին։ Հետեւեալ օրը Հելլէնք Թարճայի վրայ քաշուեցան, Ֆուրքայի և Լամիայի մէջտեղ։ Թուրք իրենց յարձակումները վերսկսան և նոր կռիւ մը մղուեցաւ առաւօտեան ժամը 10ին։ Թուրք հեծելազօրաց գումարտակ մը հակառակ չարժուիլ մ'ընելով Հելլենաց նահանջը պիտի կտրէր։ երբ յանկարծ պատերազմը դադրեցաւ զինադադարի հրամանն երթալով։ Հելլէնք Լամիա քաշուեցան։ Կոստանդին իշխան իր բանակատեղին Թերմոպիլէ հաստատեց։ Հելլէն բանակը, Սմոլէնսքի, Վասոս զօրավարներուն և Կարիպալտեանց հետ բռնած է Լամիան, Մոլոն և Թերմոպիլէն։

ՌՈՒՍԻԱ.—Ս. Սինոդի օրէնքները խիստ են կրօնափոխ ուղղափառ հպատակներուն համար։ Այնպիսիները կաքսորուին մինչեւ Սիպերիա։ Արդ, վերջերս Ս. Բէդրսպուրկի մէջ մեռաւ Վոլքոնսքի իշխանուհին՝ որ արքունեաց արարողապետ Միշէլ Վոլքոնսքի իշխանին կինն էր։ Իշխանուհին մեռնելէ առաջ Ֆրանսացի քահանայ մը կանչելով՝ անոր փափաք յայտնած էր Կաթոլիկ կրօնն ընդունիլ, և այս փափաքը կատարուեցաւ։ Խստովանելէ վերջ մահամերձ իշխանուհին յայտարարեց թէ կուզեր Կաթոլիկ դերեզմանատունը թաղուիլ Կաթոլիկ քահանաներու ձեռքով։ Ռուսական օրէնքը ամէն Ռուսի կարգիլէ օգնել կամ աջակցիլ ուղղափառի մը կրօնափոխութեան։ Արդ, Վոլքոնսքի իշխան չուզելով անսասան թողուլ իր երկրին և իր կրօնին օրինաց, որոշեց խնդիրը կայսեր ներկայացնել, իշխանուհւոյն մեռնելէն վերջ։ Զարը՝ որ իբրև պաշտպան ռուսական ուղղափառ եկեղեցւոյն, վերին իրաւունքն ունի այս տեսակ խնդիրները վճռելու, որոշեց որ ընտանեաց պարտքն էր հնազանդիլ հանգուցելոյն կամքին։ Հետեւաբար Վոլքոնսքի իշխանուհին իր փափաքին համեմատ թաղուեցաւ Ս. Բէդրսպուրկի Կաթոլիկ գերեզմանատան մէջ մայրաքաղաքին Ֆրանսացի Կաթոլիկ կղերին ձեռքով։

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ.—Սոֆիայէն կը հեռագրեն Հավասի Գործակալութեան թէ բոլովին սուտ է պուլկար բանակին չարժման վիճակի մէջ տրուած բլալուն լուրը։ Պահեստի մարդիկը միայն հաշուի տակ առնուեցան։ Քաղաքական արդի կացութիւնը ոչ է վտանգաւոր դիրք չցուցներ Պուլկարիոյ կողմէն։

ԱՆԳԼԻԱ.—Լոնտոնի Ֆրանսական դեսպան Պառոն տը Քուրսել Վինտսոր գնաց Թագուհւոյն հրաւէրին վրայ։ Թագուհին շատ սիրալիր ընդունելութիւն ըրաւ և հրախտագիտութիւն յայտնեց այն համակրութեանց համար, զոր Ֆրանսայիք ցոյց տուին Ֆրանսայի մէջ իր վերջին բնակութեան ատեն։ Ըսաւ նաև թէ իր առողջութիւնը շատ բարւոքած է։

ԻՏԱԼԻԱ ԵՒ ՀԱՊԷՇ.—Իտալական խորհրդարանին մէջ տեղի ունեցած վիճաբանութիւնները շատ հետաքրքրական են եւ կարժէ որ այս նիստերուն վերջին արձագանգները լսեցնենք։ Տի Ռուտինիի նախարարութիւնը Մ. Քրիսպիի կուսակիցներէն երկու սաստիկ յարձակում կրեց զինուորական խնդրոյն և քաղաքական կացութեան վրայ՝ զոր իտալական կառավարութիւնը մտադիր է բանեցնել Հապէշստանի ստացուածոց մասին։ Ընդդիմադիրք իրենց յարձակումն սկսան զինուորական և ելմտական գեռնին վրայ։ Խնդիրը զօրավար Բէլլուլի ծրագրին վրայ էր՝ որ 229 միլիոն ֆրանք կը խնդրէր, այսինքն նախապէս խնդրուածէն 14 միլիոն աւելի, բանակին վերակազմութեան համար։

Մինչդեռ բանի մը ատենաբաններ կարծեցին թէ խնդրուած գումարը շատ մեծ էր, ուրիշներ պնդեցին թէ այդ գումարով կարելի չէր առաջարկուած նպատակին հասնիլ։ Վերջապէս նշանաւոր ելմտագէտներ, ինչպէս Մ. Մ. Քարմինէ, Սոննինո և Բոլոմիզо պնդեցին թէ գանձին կացութիւնը չէր ներեր խնդրուած զոհողութիւնն ընել։ Մ. Լուզզաթի՝ ելմտական նախարարը շատ դժուար դիրքի մէջ էր, բայց իր հակառակորդներէն չընկճուեցաւ։ Իտալական ելմտային վիճակին վրայ քաջալերիչ բացատրութիւններ տալէ վերջ, ատենաբանը ցուցուց թէ, երկրին պէտքերը ըմբռնելով հանդերձ և առանց հրաժարելու ստիպողական ճանչցուած հարկային աւելատութիւններէ, թերակղզին պէտք էր 229 միլիոն նուիրել իր բանակին և 9 միլիոն Հապէշստանի։ Սակայն նոր զոհողութեան համար երկու պայման դրաւ. նախ թէ պատերազմական ելմտացոյցը խնդրուած գումարէն աւելի բարձր մը ծախք չպիտի ընէ, և երկրորդ, թէ բազմաթիւ արկածախնդրութիւններու չպիտի դիմեն Հապէշստանի մէջ։ Այս յայտարարութիւններէն վերջ խորհրդարանը չվարանեցաւ 115ի դէմ 224 ձայնով վստահութեան քուէ տալ դահլիճին։

Բանակին վերակազմութեան վրայ կռիւը լմննալէ վերջ՝ կարգն եկաւ որ կառավարութիւնը վաւերացնել տայ իր Հապէշեան քաղաքականութիւնը։ Նախարարապետ Մ. Բուտինի՝ ինք յանձն առաւ յայտնել նախարարութեան տեսութիւնները։ Մ. տի Բուտինի բառին բուն իմաստով պերճախօս չէ, խորհրդարանին մէջ կը խօսի այդպէս, ինչպէս պիտի խօսէր սրահի մը մէջ։ Երբեմն դիւրին և շատ խայթող պատասխանութիւններ ալ ունի։ Զոր օրինակ անցեալ շաբթուն, ինչպէս գրեցինք ասկէց առաջ, Մ. Սոննինո Ափրիկէի դէպքերուն վրայ խօսելով՝ անխոհեմութիւն ունեցաւ Մ. Քրիսպիի յաջորդներուն զրուցելու թէ «բանակին և նաւատորմին ուժը նուաստացուցիք»։ «Դուք էիք, պատասխանեց իր նստարանէն Մ. տի Բուտինի, որ արկածներու առաջնորդեցիք երկիրը»։ Նախարարապետը ակնարկութիւն կընէր Ապպա Քարիմայի ադէտքին, և այս խօսքը անպատասխանի մնաց։

Հիմա ի՞նչ պայմաններով պիտի պահէ Իտալիա ա՛յն երկիրը՝ որ իրեն թողուեցաւ Ատտիս-Ապէպայի դաշնադրութեամբ։ Տի Բուտինի կարուկ կերպով պատասխանեց այս հարցմանն։ Իտալիա, ըսաւ, մտադիր է մի միայն Պազէ բերդաքաղաքը զինուորապէս գրաւել։ Գալով Իտալեան գաղթականութենէն կախում ունեցող միւս հողերուն, զանոնք բնիկ պետերու վարչութեան տակ պիտի դնէ, առանց սակայն իր գերիշխանական իրաւասութիւնն այլայլելու։

Ինչպէս կը տեսնուի, Իտալիա թէեւ Հապէշստանը չպարպեր բոլորովին, բայց անոր պէս բան մ'է տրուած որոշումը։ Իտալացիք յայտնապէս կը ջանան, և իրաւունք ունին, երեւոյթները փրկելով հանգերձ, խալըսիլ սա՛ գաղթային քաղաքականութենէն, որուն չեն կրնար տոկալ ոչ իր զինուորական ուժերը և ոչ գանձային միջոցները։ Իտալացիք հիմա կը հանդարտին և Հապէշստանի մէջ զինուորական վաճառատուն մը միայն կը պահեն քիչ մը պահապան զօրքերով։

ՀԵՌԱԳԻՐ

ԲԱՐԻԶ, 22 Մայիս.— Խորհրդարանին մէջ Մ. Հանոթօ Ափրիկէի դէպքերուն վրայ խօսելով՝ անխոհեմութիւն ունեցաւ Մ Քրիսպիի յաջորդներուն զրուցելու թէ «բանակին և նաւատորմին ուժը նուաստացուցիք»։ «Դուք էիք, պատասխանեց իր նստարանէն Մ. տի Բուտինի, որ արկածներու առաջնորդեցիք երկիրը»։ Նախարարապետը ակնարկութիւն կընէր Ապպա Քարիմայի ադէտքին, և այս խօսքը անպատասխանի մնաց։

Հիմա ի՞նչ պայմաններով պիտի պահէ Իտալիա ա՛յն երկիրը՝ որ իրեն թողուեցաւ Ատտիս-Ապէպայի դաշնադրութեամբ։ Տի Բուտինի կարուկ կերպով պատասխանեց այս հարցմանն։ Իտալիա, ըսաւ, մտադիր է մի միայն Պազէ բերդաքաղաքը զինուորապէս գրաւել։ Գալով Իտալեան գաղթականութենէն կախում ունեցող միւս հողերուն, զանոնք բնիկ պետերու վարչութեան տակ պիտի դնէ, առանց սակայն իր գերիշխանական իրաւասութիւնն այլայլելու։

Ինչպէս կը տեսնուի, Իտալիա թէեւ Հապէշստանը չպարպեր բոլորովին, բայց անոր պէս բան մ'է տրուած որոշումը։ Իտալացիք յայտնապէս կը ջանան, և իրաւունք ունին, երեւոյթները փրկելով հանգերձ, խալըսիլ սա՛ գաղթային քաղաքականութենէն, որուն չեն կրնար տոկալ ոչ իր զինուորական ուժերը և ոչ գանձային միջոցները։ Իտալացիք հիմա կը հանդարտին և Հապէշստանի մէջ զինուորական վաճառատուն մը միայն կը պահեն քիչ մը պահապան զօրքերով։

Բանակաց դիրքերուն մէջ։ Թուրքիոյ և Յունաստանի մէջ հաշտութեան կնքման համար բանակցութիւնը տեղի պիտի ունենան Կ. Պոլսոյ մէջ։ Տոմքոսի ճակատամարտին մէջ Հելլենաց կորուստը 1600 հոգի եղած է, վիրաւոր թէ սպաննուած։ Զավէրտայի մէջ կռիւ մը տեղի ունեցաւ իտալացի կամաւորներու և քաղաքացիներուն մէջ։ Երկու մեռեալ և տասը վիրաւոր։

—Աթէնքէն կիմացնեն թէ Բալլիի գահ. լեռին անդամներուն մէջ կարծեաց անհամաձայնութիւն կայ։

ԱԹԷՆՔ.— Թէոթոքիս և Եւթաքսիաս նախարարները Սթիլիսէն Աթէնք դարձան։ Բարձրաստիճան սպաներու յանձնախումբ մը այսօր չեզոք գոտին պիտի հաստատէ։ Կարիպալտեան Լէգէոնը Արթայէն մեկնեցաւ։

—Կառավարութիւնը ազդեցիկ միջոցներ ձեռք կառնէ Թիթիոթիս գաւառին մէջ կատմուած չարագործներու հրոսակին դէմ։ Մանոս գնդապետ Աթէնք հասաւ։ 800 ոստիկաններ Արթայէն Աթէնք կանչուեցան։

—Տոմքոսի ճակատամարտին ներկայ եղան շատ երեսփոխաններ։ Հելլենաբրաց Լէգէոնը ծանր կորուստներ կրեց։ Հարիւրապետ Վավաթսի՝ որ մեծ ապագայ կը խոստանար, մեռաւ։ Ֆրաթթի երեսփոխան սրտէն զարնուեցաւ։ Կարիպալտեանք ևս կորուստներ կրեցին։

ՍԷԼԱՆԻԿ.—Աւստրիական Սընէֆանի զրահաւորը հրաման ընդունեց իսկոյն Ֆալէռի ծովախորշը մեկնիլ։

ԼԱՄԻԱ.— Զեզոք գիծը հաստատելու պաշտօն ունեցող սպաները հելլենական բանակատեղին հասան։

ՀՌՈՄ.—Խորհրդարանը Ափրիկէի գործոց օրակարգներուն վրայ վիճաբանելով, նախարարապետը առաջարկեց օրակարգ մը քուէարկել, իբրեւ հաւանութիւն կառավարական յայտարարութեանց։ Ընդդիմադիր կուսակցութեան օրակարգերը մեծամասնութեամբ մերժուեցան։ Մ. տի Բուտինիի ընդունած օրակարգը ընդունուեցաւ ամէնուն կողմէ։

ՄԱՐՍԻԼԻԱ.—Մարոքիվեհապետի կողմէ զրկուած պատուիրակութիւնը Մարսիլիա հասաւ, ուրկից Բարիզ պիտի երթայ։

ՍՈՖԻԱ.—Վեռաբեկ ատեանը չնչեց Պոնէ Ճորճիէֆի դէմ վերջերս տրուած վճիռը։ Ճորճիէֆ ամբաստանուած էր իբրեւ մեղսակից Սթամպուլոֆի սպանութեան գործին մէջ։

ՄԱՏՐԻՏ.— Սպանիական ծերակոյտը ամերիկեան ծերակոյտին վերջին քուէարկութեան վրայ վիճաբանելու ատեն, արտաքին գործոց նախարար տը Թէթուան դուքս բուռն պայքարէ մը վերջ ապտակ զարկաւ ազգային ծերակուտական Մ. Քոմասի։ Ազգային փոքրամասնութիւնը որոշեց այլ ևս ներկայ չըլլալ ծերակոյտի նստերուն, մինչև որ գոհացում չտրուի։ Տը Թէթուան դուքս իր հրաժարականը տուաւ։ Նախարարապետ Մ. Քանովաս արտաքին գործոց նախարարութիւնը առժամապէս ստանձնեց։ Տը Թէթուան դքսին և Մ. Քոմասի վկաները որոշեցին թէ յարձակումը փոխադարձ ըլլալով, հարկ չկայ մենամարտի դիմելու։

ՀԱՆԻԱ, 23.—Հելլենական վերջին զօրքերը Յունաստան նաւեցին։

ԹԵՐԹՕՆ «ՄԱՍԻՍ»Ի (50)

ԱԼԻՍԻ ՍԻՐԱՀԱՐԸ

ԿԶԱՎԻԷ ՏԸ ՄՈՆԹԷԲԷՆ

Բարապանէշին չուրջ այլ եւս իրարանցում չկար։

Ցանկարծ Ալիս ոտքի ելաւ սարսափահար, և Պ. տը Նանսէյ ձեռքը դրաւ վեցհարուածներուն վրայ։

Հրացանի փողի հարուածներ որոտման շառաչիւնով կը շաչէին տանը դռան դէմ։

—Ահա՛ անոնք, մրմնջեց Բոլ։

ԳԼԱՒԻԱ ԵՊ.

ՎԵՐՋԻՆ ՀԱՆԳԻՊՈՒՄԸ

Գինովցած ձայն մը փողոցին մէջ պոռաց.

—Դուռը պիտի բանա՞ք, Վէրսայլի վոհմակներ։ Եթէ չբանաք, եթէ հիմա չբանաք, կր... կրակը պիտի տանք ձեր որջին...

Եւ հրացանի փողի հարուածները նորէն դռան սաստիկ արձագանգներով։ Բայց կառանցիկ դուռը ամուր շինուած էր։ Կողնեփայտը խիստ լաւ յարդարուած, շքանկուած, կուռ երկաթեղէններով բռնուած կը զղանջէր ծնծղայի մը պէս և տեղի չէր տար։

Մենեկապանը մտաւ, դէմքն այլայլմէ եղած։

—Պ. կոմսը անոնց ձայնը կը լսէ՞, ըսաւ։ Փողոցին մէջ կատղածներու վոհմակ մը կայ... Լռան կը հարցնէ թէ ի՞նչ պէտք է ընել։

Երբ դեռ Պ. տը Նանսէյ պատասխանելու ժամանակ ունեցած չէր, դիմեհար ձայնը յարեց.

—Բաղաքացիներ, ընկերներ, դերան մը բերէք և գետինը տա... տապալեցէք այս ամրոցիկին դուռը...

—ԱՀելի աղէկ է բանալը, պատասխանեց Բոլ։ Այս անօգուտ ընդդիմութիւնը աւելի պիտի դայրացնէ զիրենք...

Մենեկապանը վազելով գնաց։

Հրացանաձգութեան ճարճատը կը մօտէր երկվարկենէ երկվարկեան։ Ալիս՝ աչքերը գոց՝ իր երկու ձեռքերը իր նոնոշիկ ականջներուն կրթնցուցած էր, փորձելով այսպէս չլսել զինքը չարչրկող՝ կատղած մահաչուկ բոմբիւնները։

Ցաղթական ճիչ մը աւեւեց թէ կառանցիկ դուռը բացուեցաւ։ Դաշնակցեալներուն ոտմթատմաս խուժանը ներս խուժեց կամարին տակ և մարդկային ահռելի յորձանքի մը պէս բակին մէջ դեղաւ, եթէ այդպիսի էակներ կրնան մարդ կոչուիլ։

Այս հուղկհարները իրենց դիմաց դտան ծերունի դռնապանը, կանգուն, գլուխը բաց, ըստ երեւութին այնքան հանդարտ, որպէս թէ արտասովոր և նեղացուցիչ բան մը տեղի չէր ունենար։

Ճշմարիտ քաջութիւնը միշտ պատկառանք կազդէ, գոնէ քանի մը երկվարկեան, նոյն իսկ ամենէն ստորին և անարդ խուժանին վրայ։

Դաշնակիցները ապշութեամբ դիտեցին այս սպիտակահեր մարդը, որ իրենց պէս ժողովրդի զաւակ էր, և որ ոչ միայն իրենցմէ վախնալու երեւոյթը չունէր, այլ կարծես կը խիզախէր անոնց։

—Ի՞նչ կուզէք, հարցուց անոնց Լոռան։

—Կուզենք զինուորականապէս տունը գրաւել, պատասխանեց ապստամբ մը՝ որ հարիւրապետի երիզ կը կրէր գլխարկին վրայ։

—Ի՞նչ իրաւունքով։

—Մեր շասբոներուն իրաւունքով, ծերուկ... յարեց սպան։ Ներս մտիք դուք, աւելցուց՝ խօսքը իր ընկերներուն ուղղելով։ Ամէն տեղ դացէք... ամէն մարդ դուռը նետեցէք։ Կասկածելիները ձերբակալեցէք, եթէ գտնէք։ Բոլոր դստիկոնները պատուհանները բացէք։ Պատրաստ եղիք փողոցին վրայ հրացան պարպելու և քարապատնէշը պաշտպանելու՝ եթէ վէրսայլցիները մինչեւ հոս դան... Անպիտանները աղէկ ընդունելութիւն պիտի դտնեն... Ցետոյ կազով կը բռնկցնենք ամբողջ այս տունը...

Հարիւրապետը հաղիւ այս խօսքերը լըմընցուցած էր և ահա դաշնակցեալները, զիրար հրելով հրմշտկելով, սանդուխներէն կը սանդխէին (escalader les escaliers) դեւերու ճահուկի մը պէս։ Այս ապոկալիպսեան բնակարանները ուղղանուն պէս աւարելու ստուգութիւնը իրենց համար քարապատնէշը պաշտպանելու փափաքէն ա՛լ աւելի ազդու խթան մ'էր։

Բանբերնիդ կամ երեսուն քաղաքացիներ գեռնայարկին սենեակները թափեցան, առաջիններէն անցան առանց կենալու, և հասան ներքին սենեակը՝ ուր կը դտնուէին Բոլ և Ալիս։

Օրիորդը՝ այս ահռելի պահուն սարսափէն կաղմանցած, ուղղարերձ կանգնեցաւ և սոսկալի ճիչ մ'արձակեց՝ սեմին վրայ սեանելով այն մարդիկը, որոնց դէմքերը կը ցուցնէին բոլոր մոլութիւններուն և ամէն ոճիրներուն երաշխիկները, քաքաճեալ թամբաններով այս սրիկաները, աղտոտ մօրուքով, կեղտոտ ձեռքերով։

Պ. տը Նանսէյ ներս պռնկեւ նետուեցաւ։

Իր հեծելազօրքի թուրը կը կախուէր աջ դաստակէն՝ ծոպով մը բռնուած։ Երկու ձեռքով վեցհարուածները կը բռնէր՝ դէպ ի դուռը շտկուած։

—Առաջինը՝ որ դէպ առաջ քայլ առնէ՝ մեռած է՛, ըսաւ մեծ պարարութեամբ մը։

Այս սպառնալիքին արդիւնքը անմիջական եղաւ, դաշնակցեալները՝ որոնց վրայ Մեդուսայի գլխուն պէս կազդէին վեցհարուածներուն երկաթները, ետ քաշուեցան յապուրակի։ բայց այս պանական երկիւղը կարճ տեւեց։

Հասարակուրդին այդ զինուորները խոկոյն խորհեցան թէ իրենք երեսուն հոգի են, թէ ի հարկին կրնային յիսուն ըլլալ, աւելի՝ եթէ պէտք ըլլար, և թէ մէկ խօսքով իրենց դէմ մէկ թշնամի ունէին միայն։

Ուրեմն պարզապէս խնդիրը դանի սպանելուն վրայ էր՝ գնդակը ընդունելու վտանգին դեռ չենթարկուած։

Դիւրին էր խնդրին լուծումը գտնել։

Ցելուզակներէն իւրաքանչիւրը դռան կողմը քաշուեցաւ, դրեթէ իրենց մարմինը բոլորովին պատէն պաշտպանելու համար։ Հինգ կամ վեց շաբոներ տնկուեցան Պ. տը Նանսէյի և Ալիսի դէմ, որ բոլորովին չէր կրցած ծածկուիլ Բոլին ետեւը, և խռպոտ բառաչներ ոռնացին.

—Ի մահ Վէրսայլցիները, ի մահ։

Բոլ դէպ ի օրիորդը ծռեցաւ։

—Ալիս, ըսաւ ցած ձայնով, Աստուած ձայնդ պիտի մտիկ ընէ... ապրիլ ինձի համար... պիտի մեռնինք...

(Շարունակելի)

ԼԱՐԻՍԱ.—Կլպանիացի կամաւորք դէնքնկէց եղան և մեծ մասամբ իրենց երկիրը դացին։

ՍԹԷՆԻ.—Արիւնռուչտ կռիւ մը տեղի ունեցաւ Կալիպալտեանց և հեյլէն զինուորաց մէջ։ Այս գայթակղելից դէպքերը շատ կը յուզեն հանրային կարծիքը։

ՄԱՏՐԻՏ.— Տը Թէթուան դքսին և Մ. Քոմպին դաւակները վկաներ որոշեցին մեռնամաս մ'ընելու իրենց ընտանեկան պատիւը դարմանելու համար։

ԲԱՐԻԶ.— Արտաքին գործոց նախարար Մ. Հանոթօ նախաձաչ մը հրամցուց Պուլկարիոյ իշխանին։

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՉԵԿՈՒՑՈՒՄ

Մարաքախտ Էմհէմ փաշա մայիս 10 թուականաւ կը հեռագրէ Սպարապետի Դրան.

Լարիսայի, Վոլոյի, Զաթալճայի և Տոմոքոսի մէջ գրաւուեցան 34814 հուսմը զանազան մեծութեամբ իննսուն և հինգ հատ թնդանօթ և ասոնց վերաբերեալ կառքեր, իննսուն և վեց փոխադրակառք, 3169 հրացան, 12,334 սնտուկ փամփուշտ և զանազան պատերազմական նիւթեր։ Ասոնց ցուցակը պիտի զրկուին սուլթանդակով։

Սպարապետի Դուռը կը ծանուցանէ թէ մինչեւ հիմա ըստ Էհէմ փաշայի, 10 ½ սանթիմէթր մեծութեամբ 12 հատ բերդի և զանազան չափով հինգ հատ լեռան ընդամէնը 17 թնդանօթ գրաւուած է։

—Իգոմ կըսէ թէ Սէյֆուլլահ փաշա Լարիսա վերադարձած է։

—Քրուպի զինարանին հետ պայմաններ կնքուեցան Կայս. կառավարութեան հաշուոյն թնդանօթներ դնելու համար։

—Ալասոնիայէն մայրաքաղաքս զրկուած հիւանդ զինուորները պիտի դարմանուին քաղաքապետ Բրտվան փաշայի Պէյլէրպէյիի դարմանատան մէջ։

—Շուէյտ-Նորվէկիոյ Օսկար թագաւորին կողմանէ զրկուած բժշկական մարմինը Լարիսա հասնելով՝ գործի ձեռնարկած է։

—Վաճառական Թաթանի-Զատէ Հալաթ պէյ իր անձնական ծախքով 42 անկողինոց սրահ մը բացաւ Եըլտըզի հիւանդանոցին մէջ։

—Գերման Կարմիր-Խաչի ընկերութեան բժշկին Տոքթ. Նասէ. քանի մը օր առաջ Եըլտըզի հիւանդանոցին մէջ վիրահատութիւն մը կատարած միջոցին, ձախ ձեռքի մատներէն մին վիրաւորուեցաւ։ Տոքթ. Ճէմիլ փաշա, Տոքթ. Քամպուրոզու, Տոքթ. Քիւրթէր և Լէմին փաշա անմիջական դարմաններ տարին։ Վեհ. Սուլթանը Իմթիազի ոսկի չքաղրամ տուաւ Տոքթ. Նասէի։

—Վեհ. Սուլթանին հրամանաւ պատերազմի դաշտին մէջ մեռնող օսմ. սպայից և զինուորաց այրիներուն ու որբերուն ամսական պիտի կապուի։

—Դոսովայի կուսակալը կը ծանուցանէ թէ Ճոլոնճայի, Իսկիւպի և Բրիզրէնի բնակիչները 265 գրաստ նուիրած են օսմ. բանակին։

—Տոքթ. Լուի-Զաթարի, որուն Սապահի գրած մէկ նամակն անցեալ շաբթու հրատարակած էինք, նախընթաց օր Եըլտըզ գնաց և հիւանդանոցներն այցելեց։ Մեծ պատուով ընդունուեցաւ հոն գտնուող պաշտօնեաներէն։

ԱԶԳԱՔԻՆ

ԼՈՒՐԵՐ

Պատրիարքական փոխանորդ հայրն և Տ. Զաւէն Վ. Եղիանան, երէկ անգլիական դեսպանատունը երթալով՝ Վիքթորիա թագուհւոյն ծննդեան տարեդարձին առթիւ յանուն Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր շնորհաւորական այցելութիւն տուին դեսպան Սըր Ֆիլիպ Փըրիի։

Հանդուցեալ Վսեմ. Արիստակէս էֆ. Ազարեանի եղբայր Ժոզէֆ էֆ. Ազարեան Պոլիս եկաւ։

Որոց խնամակալութիւնը իր վերջին նիստին մէջ հաշիւ մ'ընելով՝ սա եղրակացութեան հասած է թէ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր զրկուելիք նպաստներով կարելի պիտի ըլլայ Վանայ, Տիարպէքիրի, Ուրֆայի, Խարբերդի և Էրզրումի վանքերուն մէջ որբանոցներ հաստատել։

Բացի վանքերու հասոյթներէն, դուրսէն նուէրներ ալ պիտի ընդունուին և Պատրիարքարանն ամսէ ամիս այդ հինգ որբանոցներուն 60 ոսկի պիտի զրկէ։

Խնամակալութիւնը նմանապէս հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան հետ խորհրդակցութիւններ կատարած է դաւառներէն Պոլիս բերուելիք 100 որբոց ամսական ծախքը վճարելու համար։

Այս շաբթու վերոյիշեալ տեղերու Առաջնորդներուն նամակներ գրուելով սոյն որոշումներն պիտի հաղորդուին անոնց։

Կը լսենք թէ Տանիմարգայի մէջ վեհ. թագուհւոյն հովանաւորութեան տակ յատուկ ցանձնաժողով է նշանակուած, որ դրամ կը հաւաքէ, ի նպաստ կովկասապատանած գաղթական Հայոց։ Անցեալները սոյն ցանձնաժողովի կողմէն թագուհւոյն անձնական քարտուղարը վերին աստիճանի համակրական նամակով դիմած էր յիշեալ բարեգործական ընկերութեան նախագահ Պ. Ագ. Անանեանի և ուղարկած 14,000 ֆրանք որ ընկերութիւնը բաժնէ չբաւոր գաղթականներուն։ Պ. Անանեան պատասխանեց Տանիմարգայի պալատը թագուհւոյ քարտուղարին, յայտնելով ընկերութեան խորին շնորհակալութիւնը և երախտագիտութիւնը։—Այժմ նոր նամակ ստացուեցաւ նոյն ցանձնաժողովէն, որով կը զրկուէր աւելի մեծ գումար մը, 25 հազար ֆրանք։—Այս գումարով եւս ընկերութիւնը թէ այտուղի կեդրոնի և թէ իր ճիւղերու միջոցով պիտի հոգայ գաղթականներու անմիջական պէտքը։

—Կառավարչապետի դիւանատունն ալ բաւական խոշոր գումար կը հաւաքուի, այս միւնոյն նպատակի համար, և կը բաժնուի նահանգապետներու կողմէն հաստատուած որոշ մասնաժողովներու կամ ոստիկանութեան ձեռքով։

Թիֆլիսի առեւտրական բանկը—որ ամբողջապէս Հայոց ձեռքն է,—իր հաստատութեան 25 ամեակի առթիւ ի մէջ այլ նուէրներու, այս գաղթականներու համար ալ որոշեց 5000 ռուբլի։ Մտադրութիւն կայ ասոնց նպաստի գործն այնպէս կարգադրել, որ կարողանան վերադառնալ իրենց տեղերը։

Մեզ կիմացնեն թէ Նիկոմիդիոյ դաւառին միխոնար և Պալատիզակի բարձր. վարժարանի և Նորահաստատ Որբանոցին խնամակալ Վեր. Մր. Ռ. Զէմպերոս Ալմա Մաթէրէն ընդունած է Աստուածաբանութեան վարդապետի (D. D.) աստիճանը ի վարձատրութիւն իր բարւոք աշխատութեանց։

Կը խնդակցինք համակրելի հովուին բոլոր ծանօթներուն և բարեկամներուն հետ։

Ընտրեալ Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

Ղալաթիոյ օտար ապրանաց մաքսատան տնօրէն կարգուեցաւ բնիչ Ճէմալ պէյ։

ԻՏԱԼԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆԸ.— Մոնթէբէլլօ կը հերքէ այն լուրը թէ իտալական դեսպան Մ. Բանսա Ս. Բեդրոպուրկի դեսպան պիտի որոշուի։ Հաւանական է որ այդ պաշտօնը յանձնուի Կոմս Գոլոմպիանոյի։

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ դեսպան Մ. Թըրլլ, կիրակի օր Բերա Բալաբի մէջ խնջոյք մը տուաւ, որուն ներկայ էին անգլիական դեսպանն ու դեսպանուհին, գերմանական դեսպանն ու դեսպանուհին, շուէտական դեսպանն ու դեսպանուհին, հոլանտական դեսպանն ու դեսպանուհին, անգլիական դեսպանատան զինուորական կցորդն և ուրիշ երեւելի անձնաւորութիւններ։

ՏՈՒԹ. Զամպաքօ փաշա, որ ձմրան եղանակն անցընելու համար Եգիպտոս դացած էր, մայրաքաղաքս վերադարձաւ։

ՈՂՈՂՈՒՄ.—Տէտէագաճ—Սելանիկ գծին վրայ պատարած ողողումներուն պատճառաւ, շաբաթ, երկաթուղեայ երթեւեկութիւնը վեց ժամ դադրած է։

ՊՏՈՅՏ.— Իտալական դեսպանն ու դեսպանատան պաշտօնեաներէն մի քանին, կիրակի օր մասնաւոր շոգեմակոյկով պը տայտ մը կատարեցին Թարապիայի և Պէօյիւք Տերէի կողմը։

ՔԵԱԶԻՄ ՓԱՇԱ, որ Սելանիկէն մեկնած էր, Եանեաղ հասած է հոն գտնուող կրկք զօրաբաժինները քննելու համար։

ՅՈՒՆԱՑ ՊԱՏՐԻԱՐՔ Տ. Կոստանդի նիստ երեկ ընկերակցութեամբ Տէրքոսի, Անքիալուսի, Գարփաթոսի և Սիսանիոնի մետրոպոլիտներուն, այցելեց Հալքիի Աստուածաբանական վարժարանը։

ԱՒՍՏՐՕ-ՀՈՒՆԳԱՐԱԿԱՆ դեսպանատան զինուորական կցորդ պարոն Ֆոն Կիզլ, որ Թէսալիա կը գտնուէր, Վիէննա մեկնած է, ուսկէ մայրաքաղաքս պիտի գայ։

ՋԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ տան և եօթն բժիշկներ, որք երկրորդ և երրորդ զօրաբաժիններուն մէջ պաշտօնի կոչուած են, նախընթաց իրիկուն իրենց պաշտօնատեղիները մեկնեցան։

ՄԱԼԻՄԱԹ լրագիրը յաւաջիկայ յունիս մէկին օրաթերթ պիտի ըլլայ։ Ըստ առաջնոյն գաղտնալ պատկերներ պիտի պարունակէ։

ԱԴՐԻԱՆՈՒՊՈԼՍՈՑ ռուսական հիւպատոս Մ. Լիչէն, որ ժամանակէ մի վեր արձակուրդով մայրաքաղաքս եկած էր իբ պաշտօնատեղին ուղեւորեցաւ։

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ վարժարանի աշակերտներն ու անոնց ծնողքներն կիրակի օր Շիրքէթի չոգենաւով մը Թարապիա գացին և մինչև իրիկուն դեսպանատան պարտէզին մէջ զուարճանալէ յետոյ վերադարձան։

ՄԻԵՔՐՈՊԱԶՆԱԿԱՆ աշխատանոցի տնօրէն Տոքթ. Նիքոլ տեղեկագիր մը մատոյց, որով կը խօսի այն ամէն խնամքներուն վրայ, որք պէտք է ձեռք առնուին եթէ վիրաւորեալ զօրաց մէջ փայտացում (tétanos) յառաջ գայ։

ՀԵԼԼԷՆԻ.—Մինչեւ ցարդ Իզմիրէն 1898 հելլէն զրկուած են իրենց երկիրը։

Մ. ՀԱՐՐԻՍ, Միջերկրականի անգլիական նաւատորմին հրամանատարի քեռորդին, որ Փէնտէ-Փիղատիայի պատերազմին մէջ գերի բռնուելով Եանեա դատուած էր, ազատ թողուած է։ (Մոնիթէօր)

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ դեսպանն երէկ առաւօտ Ցլէղ պահականաւով Մեծ-Կղզի գնաց։

ԱՄԵՐԻԿԱՑԻ զօրավար Նիլսըն, նախընթաց օր այցելեց Աբբունի Գանձարանը և հնութեանց թանգարանը։

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ երկաթուղեաց տնօրէն Մ. Կրոձհոլց մայրաքաղաքս վերադարձաւ։

ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ ՀԱՆԴԷՍ.— Կիրակի օր պուլկարաց տօն ըլլալով՝ Ֆէնէրի Պուլկար եկեղեցւոյն մէջ աղօթքներ կարդացուեցան։ Ներկայ էին Էկզարք Տ. Ժողէֆ և դործակատար Մ. Մարքոֆ։

—Իգոմ Սիմոնպարպէն առնելով կը գրէ թէ պուլկարական կառավարութիւնը որոշած է զինուորական կցորդ մը զրկել Պոլիս և թէ այս պաշտօնին պիտի կոչուի Մ. Փափատիէֆ։

ԴԱՏԱՐԱՆ.—Նախընթաց օր եղեռնադատ ատեանին առջեւ տեղի ունեցաւ այն ուրն իտալցիներու դատն, որք ամբաստանուած էին թէ անցեալ տարի Իշաքի մէջ սպաննած էին ռումանահպատակ պանդոկապետ Պէրքօ Միխալովիչն, կինն, աղջիկն ու սպասաւոր Ահմէտը։

Հաստատուելով անոնց յանցանքը, ամենքն ալ տաժանակիր աշխատութեան դատապարտուեցան։

ԱՆՁՆԱՍՊԱՆ.— Երէկ առաւօտ Բերա Այնալը Զէյմէ բնակող 22 տարեկան յոյն աղջիկ մը ինքզինքը հորը նետելով անձնասպան եղաւ։

ԳՈՂԵՐԸ շաբաթ գիշեր Բ. Դրան պաշտօնեաներէն Պազը պէյի Էրէնքէօյի բնակարանը մտնելով՝ թանկագին առարկաներ տարին։

ՀՐԴԵՀ.—Առջի գիշեր Բերա Էլմա Տաղը թաղը հրդեհ ծագելով երկու հանրատուն այրեցան։

ՀԵՐՔՈՒՄ.—Մեր մասնաւոր տեղեկութիւններով ստուգած ենք որ շաբաթ օրուան Մոնիթէօրի մէջ Տրդ. Խնդիրեանի մասին տրուած լուրը — զոր Մասիս արտատպած էր— կատարելապէս անճիշտ է եղեր։

Տոքթ. Խնդիրեան ոչ միայն յօժարակամ այցելած է Տոքթ. Իզզէթ պէյի ի Դասըմ Փաշա, այլ նաև իրը պարտաճանաչ պաշտօնակից, ուստի դրամական փոխարինութիւն ևս մերժած է, հակառակ այդ մասին իրեն եղած թախանձանաց։

Ուստի, եթէ Տոքթ. Խնդիրեան չէ կարողացած յիշեալ հիւանդը իրը մնայուն բժիշկ յաջատեւութեամբ դարմանելու հոգը ստանձնել, այդ բոլորովին իր կամքէն անկախ պատճառներու հետեւանք է եղած, բան մը որոյ համար Տոքթ. Խընդիրեան ամենէն աւելի ինք ցաւ զգացած է, իբր պաշտօնակից Իզզէթ պէյի։

Վակտրան

ՂԱՀԱԹԻՍ, 12 Մայիս 97 ժամ 9½ ալէվրէ

Օսմ. Քոնսոլիտ	դրչ.	22—34
Ռիժիի պարտաթուղթ	լիրա	14—20
Ռումէլիի երկաթուղի	ֆրգ.	107—
Օսմանիէ	»	375—
Բախչիրիթէ	»	435—
Քարավանեաց պարտաթղթ.	»	450—
Թրամուէյի բաժնէթուղթ	լիրա	6—95
Օսմ. Ապահով. Ընկ.	»	4—25

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ ՂՐՉ.

Մէճիտիէ	108—10
Մէճիլիք	90—20
Մանր արծաթ	104—
Անգլիական ոսկի	109—30
Գաղդիական »	87—11
Գրիվից	51—10
Բուպլ թղթադրամ	90—10

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԲԱՐԻԶ 22 Մայիս 97 ժամ. 3 25

3% Ռանթ Ֆրանսակ. զոցուած		103—40
Գոնս. Օսմ. սէռի D.	»	21—02
Ռումէլիի երկաթուղի	»	108—50
Ռիժիի բաժնեթուղթ	»	349—
Պանք Օթոման	»	557—

ԼՈՆՏՈՆ, 22 Մայիս 97 ժամ 6.55

Անգլիական զոնսոլիտ		113—67
Գոն. Օսմ. սէռի D, զոցուած	»	21—18
» » » B,	»	37—87
Պանք Օթոման	»	12—37
Միաց. Եգիպտական	»	106—75

ԲՈՌՖԻԼԻՕՌ Վ. Ց. ՅԱԿՈԲԵԱՆ
ԲԱՌԱՐԱՆ ԱՆԴ.—ՀԱՑ.

Ականաւոր անգլիագէտներէ գնահատուած և իր տեսակին մէջ ամենէն ընտիր այս բառարանը կը պարունակէ 55,000 ա. մէն տեսակ բառ և սաճ։ Բոլոր հնչումներն գրուած և առ այս գրքին սկիզբն ու վերջն ալ խնամով գրուած են հերակլեական կոնոնները, գիրելիները, ժամանակներ, յաջորդ անուններ, և անգղիերէնի մէջ յաճախ գործածուած համաձայնագրութիւններ։

Կը գտնուի հրատարակչին քով, Զաքմաքճըլար, Վալիտէ խանին մէջ Զ. Թորոսեան գրատունը, որ է կեդրոնատեղին, նաեւ Պայազիտ Հաուզի գրատունը և Սէրվիչէն էֆէնտիի տպարանը։ Գին քառթոնէ 54։ ընտիր լաթ. 60 ղր. իսկ հատ թղթի վրայ տպուած և կիսակաշի 108 ղր։ Դրպրոցաց, ուսուցչաց և մեծաքանակ գնողաց մասնաւոր զեղչով։

ԲԱՌԱԳԻՐՔ հայ. գր. Ե. Տէմիրճիպաշեան քառթոնէ 15, ընտիր լաթ 17 ½ ղր. կեդրոնատեղի՝ հրատարակչին Զ. Թորոսեանի գրատունը, նոյն գեղչով։ Փոստի ծախքը գրատան վրայ է՝ առանց գեղչի։

Նոյն գրատունը կը գտնուի բաց ի հայերէնէ, Ֆէնտիկեան գաղղիերէն ամէն տեսակ զասագրքեր, մանկավարժական պատկերազարդ գրքեր. գր. գրավարժի տետրակ՝ որոյ հատը 20 փրդ. իսկ դպրոցներու համար 100ը 35 ղրչ։ Գաղղերէն և հայերէն Բաղմապատում վեպեր. կազմեալ, պարկերազարդ ընտիր հանդէսներ. ֆիկիոնոսկոպներ կէս գիներով։ Բիլէթներ փնտռողներն պէտք է այցելեն Գրատունը։

Մեծ առիթ մ'է այն՝ որմէ կրնան օգտիլ անխտիր, ուսուցիչ, ուսանող, վարժ. պատ. տնօրէնք գիմելով առ Զ. Թորոսեան որ ըստ առաջնոյն կարող է կատարել ամէն յանձնարարութիւն խնամով և պարկեշտութեամբ։ Ամէն վճարում կոնիէկ։

Մանթութիւն.—Տեղեկութիւն խնդրող 1ղրուշի Բուլ ղրէլլուն է պատասխանի համար։ Գրատունը կեդրոնատեղին է նաեւ յուշատետր—օրացոյցին որ գնահատուեցաւ հասարակութենէն գին 2½ 4 և 7½ ըստ տեսակին. Դէֆ զէդդ։ Գրատունը կը գտնէ հին և նոր գրքեր, որպէս նաեւ հին փոլեր։

Զ. Թորոսեան, գրավաճառ, հասցէ Զաքմաքճըլար, Վալիտէ խան։ 5—15

ԿԱՐԴԱՑԷՔ ԵՒ ՓՈՐՁԵՑԷՔ

Դատական և ուրիշ ամէն տեսակ Տաճկերէն գրութեան, թարգմանութեան, յոտս կայսերական Դահոյից մատուցանելի տպերագիրներու և այլ նմանօրինակ գրութիւններու համար Տաճկերէն գեղեցիկ գրի, նմանապէս Տաճկերէն և ուրիշ ամէն լեզուէ վիմագրական գրերու և գանազան տեսակ զարդագրերու, տպագրութեան և փորագրութեան վերաբերեալ ամէն տեսակ գործերու համար դիմել Մ. Տէտէեան էֆէնտիի գրասենեակը, Զիլվեր պէյ խան, թիւ 15, Բիւրէքճիլեր ճատտէսի, Գոմիսիոն խանի մօտ, Գալաթիա։ 2—5

ԴԵՐՁԱԿ-ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Գ. ԵՒ Ա. ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ ԵՂԲԱՐՑ

Կ. Պոլիս Թարագճըլար փողոց Թիւ 98

Ամրան եղանակին համար կերպասներու ճոխ և միանգամայն խիստ գեղեցիկ մթերք մը եկած է. Ֆրանս. և Անգղ. նշանաւոր գործարաններէն ուղղակի յանձնարարեալ։

Կը ծանուցուի Մեծայարգ Ցանխորդաց և հասարակութեան թէ՝ գիմոզներուն գոհացում կը տրուի մեծ հոգ տարուելով ձեւի վայելչութեան մասին։ Կարուելուն և որպէս կերպասներն նոյնպէս յարակից նիւթերուն հաստատուած և տոկուն լինելուն։

Մաքուր ազդուրիւն և գոհացուցիչ գիներ։ 139

QUININE PELLETIER

Քէնքինայի գինիին զօրացուցիչ յատկութեանց պատճառը անոր մէջ գտնուած գինինն է. միւնոյն ալկալոյիդը ձեռք կը բերուի՝ ասպի խաշորութեամբ Բէլլըտիէի քինինի մէկ քափսիլով մը, որ միշտ մեր վրայ կրնանք ունենալ, և որ խոշոր գաւաթ մը քէնքինային տեղը կը բռնէ։ Ամէն քափսիլ քինինի հնարիչ Բէլլըտիէի անունը կը կրէ։ Սլուակներ կան 10, 20, 30, 100 քափսիլ պարունակող։

ԻՒՆԻՕՆ

Ապահովագրական Ընկ.

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ

Հիմնեալ 1828 և 1829ին

Հաստատեալ ի Փարիզ, Պանք փողոց, Թ. 15

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ.

Դրամագլ. եւ երաշխաւորուած.	Ֆր.	94,800,000
Հասոյթ 1895 տարւոյ	»	16,870,000
Հատուցուած վնաս	»	202,000,000
Երաշխաւորեալ դրամագլուխը	»	151½ միլիառ.

ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ.

Դրամագլուխ եւ պահեստը	Ֆր.	131,000,000
Հասոյթ 1895 տարւոյ	»	17,400,000
Հատուցուած վնաս	»	75,000,000
Ապահովագրեալ գումարներ	»	250,000,000

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԻ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ

Ο ՄԱՆԵԱՆ, ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՆՔՈ.

Ամեն տեղեկութեանց համար դիմել առ մասնաւոր տնօրէն Տ. ՍԻՄՕՆ ԴԱՅՍԷԼԼԵԱՆ, ի Կ.Պոլիս, Գարաքէօյ, Եէնի խան, 3. յարկ։

Կենաց ճիւղին մասնաւոր Տեսուչ

ՄԻՀՐԱՆ ՏԷՐ ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ

DESPINAKIS

ՔԱՖԷ ՌՈՒԱՅԵԱԼ

CAFÉ ROYAL

Բերայի շիտակ ճամբան.

ՊանգՕթոմանի մասնաճիւղին ճիշդ դիմացը

Ամեն տեսակ առաջին կարգի ըմպելիներն շատ ազան. սոյն զոսսարանի վարձակալը Մ. Տ. Կ. Տեսրինաբիս ըլլալով բան մը չէ խնայեր իր յաճախողները գոհացնելու համար. լաւ և Թարմ զարեչուը ու Պանիսթայի զուտ խաղողէ շինուած լաւնեաք կը գտնուի սոյն զոսսարանի մէջ։

Այս առթիւ կը յայտարարուի եւս որ Պանիսթայի հանրածանօթ քանեաքը որոյ միակ ներկայացուցիչը Թուրքիոյ, Գուլգարիոյ եւ Ռումանիոյ մէջ Մ. Տ. Կ. Տեսրինաբիս է, կը ծախուի իր կեդրոնատեղին որ ի Գալաթիա, Զիւլֆիարի փողոց, Թիւ 23։

Յիշեալ քանեաքը զուտ եւ անխարդախ ըլլալով տկար ստամոքսներու համար շատ յարմար է գործածելու եւ մանաւանդ բժիշկներէ յանձնարարեալ։

ԱՄԵՆԱԿՍԵԼԻՈՐ ԱԶԴ

Տոքթ. Նիքոլաիտիս կը ծանուցանէ որ, ծննդական գործարաններու ընդհանուր հիւանդութիւնները և մասնաւորաբար թէ հին և թէ նոր սկսած գաղդիական ախտն ու չերմամիզութիւնը (պէլ սոզուզլուզը) 5 6 օրուան մէջ կատարելապէս կը բժշկէ, առանց բնաւ ցաւ զգացնելու. իր դարմանած հիւանդները այլեւս բնաւ ենթակայ չեն ըլլար ոչ միզանցքի նեղուածքի, ոչ բրօնխիթի և ոչ ալ չերմամիզութեան. կասկածողները կրնան բժշկուելէ վերջ վճարել այցագիները։

Կը գտնուի ամէն օր ժամը չորսէն առաջ Ղալաթիա կամուրջին գլուխը Սրվաճիօղու խանին կից 5 թիւ դարմանատունը։

(թիւ 4)

ՇԱՆԹԱՐԳԵԼ

ԵԼԵԿՏՐԱԿԱՆ ԶԱՆԳԱԿ

եւ ուրիշ ամէն տեսակ ելեկտրական գործիք

ԱՆՕՐԻՆԱԿ ԱԾԱՆ

Ընտիր ապրանք, խնամեալ աշխատութիւն

1890ին ՀԻՄՆՈՒՄԱԾ ՏՈՒՆ

Ս. Վ. ԱՃԷՄԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

ՅԱՆՁՆԱՌՈՒ—ԵԼԵՔՏՐԱԳԷՏՔ

ՀԱՅՔԱՑԹԻՔՔ ՊԵՏՈՒԹԵԱՆ

[illegible] և [illegible], Զիլվեր պէյ խան, [illegible] և [illegible]

Քիւրէքճիլեր — Կալաթա

ՌՕՍԻԱ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 Մարտ 20 ի Կայս. Իրատէով արտօնեալ Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերսպուրգ Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մորսքայա 37 Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ.— ԿԵԱՆՔ. — ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ. — ԱՐԿԱԾՔ։

Ընկերութեան քննիչ ի Կ. Պոլիս
Ա. ՀԻՒՐՄԻԶ

Ղալաթիա, Քուրուչէշմէ փող.
(Հին Մաքսատան տեղը)

Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար
ԹԷՈՏՕՐ ՐԷԲԷՆ

Ընկ. Դրամագլուխ ամբողջովին վճարուած	10,000,000 ֆր.
Երաշխաւորութեան գումար	67,000,000 »
1895 ի հասոյթը	25,000,000 »
1881 էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է մօտ	100,000,000 »

ԹԱԳՈՒՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՔ
ՔԱԼԲԱԻԻԼ ՍԱՆԴԱԼ ՍԱԼՕՆԷ—ԷՄԸՐԻ

Մինչեւ այսօր ծանօթ հակամիզանցքաբորբոքային դեղերուն էն՝ հզօրը։ Ապահովապէս շատ քիչ օրուան մէջ կը բժշկէ։

Զգուշանալ կեղծերէն։ Կը վաճառուի ամէն դեղարաններ և դեղավաճառանոցներ։

dépôt général:
S. Negri & Ci.
521 47—52 VENISE

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՑԷԻ

ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿԸ

1897 Մարտ 1էն սկսեալ մինչեւ ցնոր տնօրինութիւն

(Բոյլ ՀԷրէն օրերէն) Եւրոպական Եղերէն

Կամուրջ ԻԷՆՈՂ ՂԱՐԵՆԱՑԱ ԵՐԹԵՆԵԼՈՒԹԻՒՆ

ժ. Վ.		Թ.
11 30	Ր. Ա.Դվ. Ենմ. Մզպ. Պէօյթ.Թրպ. Ենթ. Պօյճ. Ր.Հիսար պիտի հաղորդակցի	43
12 45	Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Ենթ. Սթն. Մրկ. Ր. Հիսար պիտի հաղորդակցի	40
1 —	Ենմ.Մզպ.Պէօր.Թրպ.Պէյր.Բշ.պահ.Զպզ.Գնլ. Ա. Հար. Գնտ. Վնթ. (Վնթ.հաղորդակցելով Ուր.ները Զնկ- Պէյլ-Գզկ-Պէշ.	46
2 —	Ենմ. Մզպ.Պէօյ. Թրպ. Ենթ.Պէշիկ. պիտի հաղորդակցի Վնթ.	18
2 50	Ր. Ա. Դվ. Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Ենթ. Սթն. Մրկ. Պօյճ.Ր.Հ. Պէպ. Պէշ. (Պէպէքի շոգենաւին հետ կը հաղորդակցի) (ուրները Արն. Գրչ. Օրթ. Պէշ.	19
4 30	Ենմ.Մէզ.Պէօյ.Թրպ.Ենթ.Սթն.Միր. Պօյ. Ր. Հս. Պէպ. Պշր. (Պ.պէքի շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի) Ուր.ները Արն. Գրչ. Օրթ.	45
5 45	Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Պէյզ. Ենթ. Իսթ. Գանլ. Պօյճ. Ր. Հիս. Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պշր.	32
6 45	Ենմ. Մզպ. Պէօյթ. Թարպ. Պէյզ. Ենթ. Մրկ. Ր.Հս. Պէպ. Արն. Գրչ. Պէյլ. Օրթ Պէշ. (Պէյզօզ Զիթ-զար շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի)	21
8 5	Ա.Ր.Դվ. Ենմ.Մէզ.Պէօյ. Թրպ.Ենթ. Սթն. Պօյ. Ր. Հս. Պէպ. Արն. Գրչ. Օր. Պշր.	18
10 15	Ենմ.Մզպ.Պէօյ.Թրպ. Ենթ. Մրկ. Ր. Հիս, Պէպ. Արն. Սրթ. Պէշկ.	20
	Եենիքէօյ-ղէն Կամուրջ ԻԷՆՈՂ ՂԱՐԵՆԱՑ	
11 45	Ենթ.Սթն.Մրկ.Պօյճ. Ր.Հ. Պէպ.Արն. Գրչ. Օրթ.Պշր.	45
2 35	Ենթ.Սթն.Մրկ.Պօյճ.Ր.Հ.Պէպ.Արն.Գրչ.Օրթ. Պշր.	17
	Պէրէքէն Կամուրջ ԻԷՆՈՂ ՂԱՐԵՆԱՑ	
11 45	Պէպ.Արն.Գրչ.Օրթ. Պշր	20
12 15	Պէպ. Արնվ. Գրչ. Օրթ. Պէշր.	45
12 45	Ր.Հ.Պէպ.Արնվ.Գրչ.Օրթ.Պշ.	21
1 40	Ր. Հիս. Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պէշ.	20
2 30	Պէպ. Արնվ. Գրչ. Օրթ Պշր.	32
3 5	Պէպ. Արն. Գուր. Օրթ. Պէշ.	17
4 5	Պէպ.Արն.Գչ.Օթ.Պշր.Գպշ. բացի ուր.	20
4 45	Պէպ. Արն. Գոր. Օրթ. Պէշ.	17
5 30	Պէպ.Արնվ.Գրչ.Օրթ.Պշր. բացի ուրբաթէ	19
10 25	Պէպէքէն ուղղակի կամուրջ	46
	Աւելան Եղերէն Կամուրջ ԻԷՆՈՂ ՂԱՐԵՆԱՑ	
11 45	Գնտ-Վնթ-Զնկ-Պէյլ-Գզկ-	19
11 45	Պէյզ-Բշպ.Զպզ-Գանլ-Ա-Հիս-Գնտ- Վան. (Վանիք- կը հաղորդակցի) Ուրբաթները Զնկ-Պէյլ-Գզկ-Պէշ.	44
12 30	Պէպ. Վնթ- Զնկ- Պէյլ- Գզկ- Պշր- բացի Ուրբաթէ	32
1 30	Պէյզ. Բշպ. Զպզ. Գանլ, Ա. Հիս. Գնտ. Վնթ. (Վնթ. շոգ. պիտի հաղ. ուր-ները Զէնկ. Պէյլ. Գզկ. Պէշ.	46
1 40	Գզկ- Իսկ- բացի ուրբաթէ	
2	Պէյզ-Բշպ-Ենթ. Գանլ-Պօյճ-Ր-Ա-Հ-Գանտլ. Արն-Վնթ.Զնկ-Գզկ.Պշ-	28
2 10	Վան. Զէնկ. Պէյլէրպ. Գուզկ. Պէշ. Գպթ. բացի ուրբաթէ	43
3 —	Գզկ • Իսկ • բացի ուրբաթ	41
3 —	Պէյզ • Բշպճ • Զպզ • Գնլճ • Ա • Հ • Գնտլ • Պշր • (Ա • Հ • պիտի հաղորդակցի) ուրբաթ օրերը Վնթ Զէնկ. Պէյլպ • Գզկ • Պշր •	44
3 5	Վնթ. Զէնկ. Պէյլ. Գզկ. Պէշ.	28
3 45	Ա • Հ • Գնտ • Վնթ • Զնկ • Պէյլպ • Գզկճ • Սկիւտ. բացի ուրբաթէ	43
4 30	Պէյզ.Բշպ.Զպզ.Գնլճ.Ա.Հս.Գնտ. (Վնթ.էն կը հաղորդակցի) Ուրբաթները Զնկ.Պէյլ. Գուզ. Պշր.	40
5 10	Վնթ.Զնկ.Պէյլ Գզկ. Պշր բացի Ուրբաթէ	46
7 15	Պէյթ. Բշպ. Ենթ.Զպզ.Գնլճ.Մրկ. Ր.Ա.Հս-Գնտլ- Պէպ.Արն.Վնթ.Զնկ-Պէյլ-Օրթ.Գզկ- Պշր. հինգշաբթի օրերը Օրթ.Պշր. հանդէպեկէ գատ Իւսկիւտար ալ պիտի հանդիպի	46
9 —	Պէյթ-Թրպ-Պէյզ.Բշպ.Զպզլ.Գնլ.Ա.Հ.Գնտ. Վն. Զնկ. Պէյլ. Գզկ. Իսկ.	17
10 15	Պէյզ-Ենթ-Գնլճ-Ա-Հ-Զնկ-Պէյլպ.Պշր.	45
10 20	Ա.Հս.էն ուղ.կամուրջ ուր.օրերը 10 50ին	46
10 35	Գուզկ. Բացի Ուր.	42
11 —	Գզկ.էն ուղղակի կամուրջ բացի Ուր.է	21
11 10	Վնթ.էն » » » »	19
	(Բոյլ ՀԷրէն օրերէն) Կամուրջէն Եւրոպական Եղեր. Երթ-Եկ. ՂԱՐԵՆԱՑԸ Ժամերը	
1 —	Պշ. Օրթ- Արվ. Պպ. Ր.Հիս. Պօյճ.Ենթ-Թրպ. Պէօյ. Մզպ. Ենիմ. Ր. Ա. Դվ.	19
2 30	Պշր.Օրթ.Գրչ.Արն.Պ.պ.Ր.Հ.Մրկ.Ենթ.Թրպ, Պէօյ.Մզպ.Ենիմ,	45
3 35	Գապ, Պշր. Գզկ- Օրթ. Պէյլ- Զնկ- Արնվ-Գնտ-Ա-Ր-Հս-Գնլ-Միրկ-Ենթ- Բշպ- Պէյզօզ Թրպ.Պէօյ.Մէզ.Ենիմ.	21
4 —	Պշր.Օրթ.Գրչ.Արն.Պէպ.Ր.Հս.Պօյճ. Սթն. Ենթ.Թրպ.Պէօյ.Մէզ.Ենիմ։	32
5	Գապ.Պշր.Գզկ,Պէյլ.Զնկ.Վնթ.Արնվ,Գանտ. Ա.Ր.Հս.Գնլճ,Զուպուզ,Բշպ,Պէյզ.	28
6 —	Գապ.Պշր.Օրթ.Գրչ.Արն.Պէպ.Ր.Հս. Մրկ. Ենթ. Պէյզ.Թրպ.Պէօյ.Մէզ.Ենիմ.Գվզ.ներ	18
7 —	Պշր. Գզկ. Պէյլ. Զէնկ. Արն.Գնտ. Ր.Հս. Պօյճ.Գնլ.Ենթ.Պէյր • Թրպ.Պէօյ։	17
7 40	Պէշ. Սկիւտար	
8 30	Պշր.Օրթ.Արնվ. Պէպ.Ր. Հիս.Միրկ.Ենթ. Թրպ. Պէօյ. Մզպ. Եէնիմահալէ	20
9 45	Պէշ.Օրթ.Գրչ.Արն.Պէպ. (Պէպէքէ Եէնիմ, զացող շոգենաւնհետ պիտի հաղորդակցի	44
10 5	Պշր.Պէպ. Ր.Հս. Պօյճ,Մրկ,Սթն,ԵնթԹրպ, Պյր.Մէս.Ենիմ.(ուրբաթ օրերը Օրթ.Արնվ)	40
10 55	Պէպ.Ր.Հս.Պօյճ.Միրկ.Սթէն. Ենիր. Թրպ. Պէօյթ.Մէզ. Ենիմ.	18
11 30	Ենթ.Թրպ.Պէօյ.Մէզ.Ենիմ.(Ենթ.Լ.Բշ.Պէյզ. զացող շոգենաւին հետ հաղորդակցելով	46
11 40	Պէպ.Ր.Հիս.Պօյճ.Միրկ. Սթն Ենթ.	45
	Կամուրջէն Պէպէք Երթ-Եկ. ՂԱՐԵՆԱՑԸ Ժամերը	
1 —	Ուղղակի Ր • Հիսար	20
1 50	Ուղղ կի Պէպէք	32
3 15	Ուղղակի Պէպէք բացի ուրբաթները	20
4 5	Ուղղակի Պէպէք	17
4 50	Ուղղ կի Պէպէք բացի ուրբաթները	19
10 35	Պշր.Օր.Գրչ.Արն.Պէպ. Գնտ.Ա.Ր.Հս.Պօյճ. Գնլ.Ենթ. Բշպ. Պէյզ. բացի Ուր.	28
11 15	Գապ.Պշր.Օրթ.Գրչ.Արն.Պէպ. Ր.Հ.Պօյճ. Ենթ.	17
11 45	Պշր.Օրթ.Գրչ.Արն. Գնտ-Ա- Հս.	21
12 15	Պշր.Օրթ.Գրչ.Արնվ.Պէպէր.	20
	Կամուրջէն Աւելան Եղերէ Երթ-Եկ. ՂԱՐԵՆԱՑԸ Ժամերը	
1 40	Ուղղակի Վանիքէօյ (բացի ուրբաթէ)	43
1 30	Պշր • Գզկ • Պէյլ. Զնկ • Վնթ-Գնտ • Ա.Հիս. Գնլ • Զպզ • Բշպ • Պէյզ •	44
2 50	Իսկ.Գզկ Պ.յլ.Զէնկ.Վնթ.Գնտլ.Ա.Հ. Գնլճ. Զպզ. Բշպ. Պէյզօզ	40
3 10	Ուղղակի Ա.Հիս. բացի ուրբաթէ	43
4 25	Պէշիր,Սրթ.Պէյլ-Զէնկ.Վնթ. բացի ուրբ.	46
8 45	Պշր•Գզկ•Պէյլ•Զնկ•Վնթ-Գնտ- Ա.Հ. Գնլճ. Զպզլ.Բշպ-Պէյզ.	45
9 35	Պշր•Գզկ•Պէյլ•Զնկ•Վնթ•Գնտ•Ա.Հիս ուրբ. օրերը 15 վայրկեան վերջը	46
10 15	Իւս, Գուզկ• բացի ուր.է	42
10 20	Պշր• Գնտ• Ա.Հս•Գնլ• Զպզ• Բշպ. Պէյզ• Մէզ. Ր.Ա• Գավազներ	43
10 30	Պշր• Պէյլ• Զէնկ• Վանր• Ուրբ.ները 20 վրկն.վերջԹպ.Գզկ• Գնտ. Ա.Ր.Հս• Պօյճ. Գնլճ,Ենթ.Բշպ-Պէյզ•	19
10 40	Իւսկտ.Գզկ. բացի ուրբաթէ)	21
11 —	Պշր•Գզկ• Պէյլ• Զէնկ• Վանր• Պէպ• բացի ուրբաթէ	32
11 20	Գնտ.Ա.Հս•Գնլ•Զպզ•Բշպ•Պէյ•Ուրբ• օրերը Գուզկունմուզ	
12 —	ՊէշրԳզկ•Պէյպլ• Զնկ.Վանր. Արնվ.	19

ԱՌԱՆՑ ԼԻՒԻՏԱՍԻՈՆԻ

Ն. Կայս. Վեհ. Սուլթանի հայթայթիչ ghun Dogdou տունը որ շատ լաւ ծանօթ է Պոլսոյ մէջ Ցընտրգլեան խան ուր երկար տարիներէ ի վեր կը գործէ. այս անգամ, իր գոհացում բազմաթիւ յաճախորդներու պահանջներու տալու համար, մասնաճիւղ մը բացած է Բերա. Տէօրթ եօլ աղրը թիւ 440. աւստրիական նամակատան քով. Khédivial palaceին դիմացը, ուր մանրամասն վաճառումներէն տեղի կունենան այն միեւնոյն և ընտրեալ գիներով, ինչպէս Պոլսի կողմի վաճառատան մէջ։ Գիտնալով որ յաճախորդները միշտ նախապէս գիտնալ կուզեն ապրանքին գինը, իրենց գնումները անոր համեմատ կարգադրելու համար, անոնց այս փափաքին գոհացում տրուած է, ապրանքի իւրաքանչիւր տեսակին վրայ — յետագայ ցուցակին համեմատ — չանակելով միօրինակաւ անփոփոխ գին մը 12 3/4 ղրշ. որ պարզապէս ապրանքին գնուած գինն է, շատ անգամ այդ գինէն ալ վար։ Ուրեմն ամէն մարդ որ կը փափաքի լաւ պայմաններու մէջ ընտիր ապրանքներ գընել պէտք է այցելէ յիշեալ մասնաճիւղը, ուր առաջին ակնարկով պիտի համոզուի թէ ապրանքներու աղէկութեան թէ գներու բացառիկ և չտեսնուած աժնութեան։ Աւասիկ ապրանքներու ցուցակը գին 12 3/4։

2 կտոր անօձիք չապիկ զուլիցերիական ասեղնագործութեամբ կիներու համար
1 » Գիշերաշապիկ զուլից. ասղնգրծ. և թեղնիքով կիներու համար
1 » Անօձիք չապիկ զուլից. ասղնգրծ. extret-riche կիներու համար
1 » Անդրավարտիկ զուլից. ասղնգրծ. կիներու համար
2 » Cache-corset fantaisie կիներու համար
4 մ. 3 » » fantaisie գունաւոր կիներու համար
1 » Զուտ վուշէ ֆանէլա կապոյտ կամ ուրիշ գոյն կիներու համար
2 » Ակովտիոյ դերձանէ ֆանէլա այրերու համար
1 » Ֆրանսական առողջապահական ֆանէլա (Տր. Սաթէի սիստէմով) այրերու համար
1 » Անգլ. չապիկ օձիքով և առանց օձիքի այրերու համար
6 » Կեղծօձիք լաւ կտաւով, այլ և այլ դրութեամբ այրերու համար
1 գոյգ Ֆրանսական անդրավարտիկ այրերու համար
1 » » անդրավարտիկ սկովտական դերձանէ այրերու համար
4 » Ֆրանսական գուլպայ սև կամ գծաւոր սկովտ. դերձան է կիներու համար
3 » Ֆրանսական գուլպայ գունաւոր սկովտ. դերձանը կիներու համար
2 » Ֆրանսական գուլպայ սև կամ մետաքսէ գիծերով սկովտ. դերձանով կիներու համար
6 կմ. 5 Գուլպայ Ֆրանսական սկովտ. դերձ. գունաւոր այրերու համար.
4 » Գուլպայ ամերիկեան դիմացկուն սև կամ գորշ այրերու համար
3 » Գուլպայ ամերիկեան դիմացկուն գծաւոր կամ սկովտ. դերձանէ բանած այրերու համար
12 կտոր Ճերմակ թաշկինակ խծպուած այրերու համար
6 » Ճերմակ թաշկինակ խծպուած և գունաւոր կիներու համար
4-3 » Ֆրանսական թաշկինակ խիստ ճերմակ կտաւէ և գունաւոր կիներու համար
4-3 » Ճաքոնական թաշկինակ մետաքսէ եզերքը բանուած կիներու համար.
1 » Ճերմակ թաշկինակ ճաքոնական մետաքսէ այրերու համար
6 » Անձեռոց լաւ կտաւէ
6-3 » Մեծ անձեռոց դամասկեան կըտաւէ
6 4 » Ճերմակ կամ գունաւոր անձեռոց
3-2 » Ճաքոնական մեծ անձեռոց
1 » Մեծ սփածանելի (փէշտիմալ) լոգանքի համար
1 » Սեղանասպաս ութ հոգիի համար ճերմակ կամ գունաւոր
2 » Պղտիկ անձեռոց դամասկ. կտաւէ
1 տուշտ Որ կը պարունակէ մէկ կտոր օճառ, երկու չիչ անուշահոտ եւ մէկ երեսի փոշի ընծայի համար
2 չիչ Օ տր քոլոնեը գեղեցիկ տուփի մը մէջ
1 Ամերիկեան ժամացոյց Նիքէլէ
6 կմ. 4 Կտոր զուլիցեր. ասղնգրծ. շատ հարուստ

Ապահովագր. ընկերութիւն
ԹՐԻԷՍԴԷ

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԻՄՆՈՒԱԾ 1831ԻՆ

ՀՐԴԵՀ, ԿԵԱՆՔ, ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ
Ընդհ. գործակալ, ԱԼՊԻՐ ՄԻՋՐԱՀԻ
Ղալաթիա, Քամանտո խան թիւ 2
548 117—150

COMP RUSSE
DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնը

Բշ. 12,24 Օտէսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին ետ միջօրէի։
Գշ. 13 25 Ալեքսանդրիոյ ուղղակի սուրհանդակը ժամ 2ին յետ միջօրէի, Պիրէոնի ճամբու
Դշ. 14 26 Սուրհանդակ դէպի Փոքր-Ասիոյ նաւահանգիստները մինչեւ Գաթուրմ, առաւօտեան ժամը 11ին։
Դշ. 14,26 Թեվստաքոլի սուրհանդակ, առաւօտեան ժամը 10ին։
Եշ. 15 27 Օտէսայի սուրհանդակ, ժամը 2ին յետ միջօրէի։
Ուր 16,28 Ազեքսանդրիոյ Սուրհանդակ, հանՍուրիոյ նաւահանգիստները երկու շաբաթը անգամ մը ժամը 4ին։

ԱԶԴ. — Մայիս 3 25, երեքշաբթի օրը Կ. Պոլսէն դէպի Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող ուղեւորը Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանդիպի Թրիբոլի, Պէյրութ, Եաֆա եւ Բոր-Սայիտ զացող շոգենաւին 566

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՑԿ ԱԿՆ և ՄԱՐՈՒԲԵԱՆ
Ն ԲԱՓԻ ՕՐ ԸՆ

Մարսելիոյէ և Պոլսոյ մէջ կանոնաւորապէս բանող

Սէրբսան շոգենաւը Նօվօրոսսիսք պիտի ուղեւորի հանդիպելով Սամսոն, Կիրասոն, Տրապիզոն և Պաթում մայիս 25ին իրիկուան ժամ 4ին (Ը. Ե.)։

Աւստրէն շոգենաւը ուղղակի Մարսէլիա պիտի ուղեւորի յունիս 1ին (Ը. Ե.)։

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեւոց ուղեւորութիւնն ի միասին առնելով,

Ա. կարգ 245 ֆրանկ
Բ. » 175 »

Ուղղակի և տարբ տարբերակ նաւագնացքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատար
ԹԻՄՈԹԷ ԲԸՊՈՒԼ
575 Մամճանէ փողոց թ. 10

ՓԻՒՆԱՐՏ CUNARD
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ

Որ տիպը երկու անգամ կը բանի Լիվերպուլի և Աբերլեյ Գլխ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնս
Ումպրիա	7718	Պոմնիտ	4581
Էղրուրիա	7718	Սամարիա	3574
Սէրվիա	7391	Մարաթոն	2403
Ուրանիա	7268	Աղլաս	2393
Բաւնիա	5587	Սարակոսա	2166
Սէֆալոնիա	5517	Թարիֆա	2246
Կալլիա	4809	Բալմիրա	2144
Միթիա	4557	Թրինիատա	1899
Ալէքբո	2143	Մորոգգо	1855
Քէտար	1876	Քամբանիա	12950
Շէրպուրկ	1614	Լուքանիա	12950
Գազալոնիա	4845		

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՈԼԻ գործակատար
Thomas C. Joly
Ալիքսիատիս խան, թիւ 401
Ղալաթիա 571

ՄՈՍ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերպուլ, Պօրտսլ, Մէլբուրնէ և Սիդնէ Ծովի մէջ բանող

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնս
Բամսէս	3000	Թիպս	2500
Անպիս	3000	Նէրթիս	2400
Թէյպը	3000	Սայրիս	2250
Գեանորուս	3000	Թէրա	2250
Ֆարոս	3000	Սֆինքս	2000
Օսմանլի	3000	Կասբրնի	1500
Մարիոթիս	2500	Կիւէն	1500

Դիմել առ. Ֆ. Վ. ՎԻԹՕՂ և ԸՆԿ
Ուֆթոլ խան
ՃՃԷՔՄՍ ՄՍՈ և ԸՆԿ.
568 31, Ճէյմս Սթրիթ Լիվերպուլ

Աշխատակիր Կ. Ս. ԻՒԹԻՒՃԵԱՆ

ՍԻՏՆԵՅ ՆՕՎԻԼ ԵՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՎԱՃԱՌՈՒԹԻՒՆ

ՂԱԼԱԹԻԱ, ԵՒՐՔՔԷ ԳԱԼԵՏԸԲՄ ԳԷՈՐԻ ՊԷՅ ԽԱՆ ԹԻՒ 1, 2, 3

Ասոնց զենիները Անգլիոյ Շէֆիլտ քաղաքին **Ճօճն Նօվիլ եւ Որդիք** գործարանին մէջ կը պատրաստուին եւ հետեւեալ մենաշնորհեալ մարքան կը կրեն։ Ոմանք այդ զենիներու կեղծը կը շինեն եւ անգլիական տառերը չնանչցողներ զայն կը գնեն, որով նոյն գործարանին արժէքաւոր զենիներուն վարկը կը նսեղեն։

Ճօճն Նօվիլ եւ որդւոց գործարանին արտադրութիւնք այս մասնաւոր մարքան կը կրեն։ Կեղծերէն զգուշանալու համար պէտք է ուշադրութիւն ընեն զենիներու, ածիլիներու, կտրացներու եւ մկրատներու վրայ գտնուած մարքիր ու անգլիական տառերուն։

Այս գործարան 1700 տարւոյն ապրիլ 26 ին հաստատուած է։

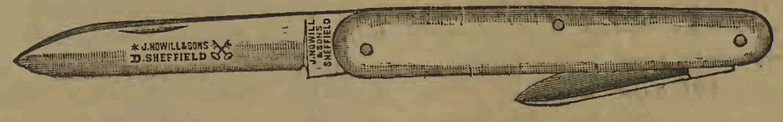

Սիտնէյ Նօվիլ եւ ընկերութեան ներկայացուցիչն է դրամարկղներու ամենէն մեծ **Միլնէր** գործարանին։

Այդ դրամարկղներ ամեն կերպով կը դիմանան հրդեհի եւ գողերու դէմ։ Փափաքողներու ցոյց պիտի տրուին վկայականներ, որ կը հաստատեն **Միլնէրի** դրամարկղներու տոկունութիւնը։

Սիտնէյ, Նօվիլ եւ ընկերութեան անգլիական վաճառատան մէջ կը գտնուին նաեւ լաւ տեսակէ զգայներ, պատառաքաղներ, դանակներ ու սեղանի զանազան սպասներ ինչպէս նաեւ առծան բլուրէ զգայներ, պատառաքաղներ եւ այլն. նոյնպէս ցաղոցի փոկեր ու մուրներ, սեղանի յատուկ լամպարներ, տրանցներու մէջ կախուելու լամպարներ, ցամաքային ու նաւային զինուորական յատուկ կոնակներ, հրթիռի մեքենաներ եւ այլն։

Հեռաւոր տեղերէ եղած յանձնարարութիւնք կը կատարուին կանոնաւոր կերպով եւ շուտ։

564

ԹԱԳՈՒՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՔ
ՔԱԼԲԱԻԻԼ ՍԱՆԴԱԼ ՍԱԼՕՆԷ—ԷՄԸՐԻ

Մինչեւ այսօր ծանօթ հակամիզանցքաբորբոքային դեղերուն էն՝ հզօրը։ Ապահովապէս շատ քիչ օրուան մէջ կը բժշկէ։

Զգուշանալ կեղծերէն։ Կը վաճառուի ամէն դեղարաններ և դեղավաճառանոցներ։

dépôt général:
S. Negri & Ci.
521 47—52 VENISE

ՀԱՐԷՄ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

2 — Հարէմէն Սալանգ բացի կիր.է)
4 — » » բացի ուր.է
10 40 » » բացի ուր. կիր. օրերէ)
11 25 » » ուր. կիր. ժ. 10.45ին
1 30 Կամուրջէն Հարէմ Սալանգ բացի կիր.է
3 30 » » » բացի Ուր.է
10 10 » » անտի Սալանգ բացի ուր. կիր. օրերէ
11 10 » » » Սալանգ (կիրակի եւ ուրբաթ օրերը ժամ 10.30ին։

ԻՍԿԻԻԴԱՐ ՍԻՐԲԷՀԻ ԻՍԿԷԼԷՍԻ
ԵՒ
ԳԱՊԱՔԱՇԻ ՄԻՋԵՒ ԿԱՌԱՎԱՐՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

3 15 Իսկիւտարէն Դապաքաշ Սիրբէճի
4 45 Իսկիւտարէն Սիրբէճի
9 45 Իսկիւտարէն Սիրբէճի
11 — Իսկիւտարէն Սիրբէճի
4 — Սիրբէճիէն Իսկիւտար
6 30 Սիրբէճիէն Դապաքաշ Իսկիւտար
10 30 Սիրբէճիէն Իսկիւտար
11 30 Սիրբէճիէն Դպթ.Իսկիւտար

Ծան.—Օդը միզապատ եղած ատեն, շոգենաւ. իրենցմնուած թղթերը պիտի մնան։